

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИЧКА И ДРУШТВЕНА ПИТАЊА

ЗА ДАНАС

Шумарски SOS

Недавни састанак представника шумско-привредних организација са подручја среза Краљево имао је карактер позива на узбуну, тражећи ефикасну заштиту шумског фонда који се безочно уништава.

Констатовано је да је заштита шума немогуће комплетно спровести из више разлога:

— недостатак потребног лутарског особља и шумарске службе уопште (читајте: у тражењу унутрашњих резерви у многим општинама дошло је до смањења или чак расформиравања шумарске службе);

— дивље стругаре (њих 157) заједно са оним »пигомим« (њих 150) немилосрдно уништавају дрвну базу и лишавају прерађивачка предузећа драгоценим сировином;

— недостатак, односно недовољан број шумарских инспектора — као једини овлашћени органи за спровођење законских прописа у шумарству;

— неодређен статус чувара шумско-привредних реона, чиме се управо омогућава да се шума, којима газдују привредне организације, причињавају велике штете;

— неусклађени односи шумарског грађевинарства и шумарства у целини;

— решавање проблема старосне структуре и флукуације код шумарских радника, и тако даље.

Ако би овоме додали већ израсле и велике проблеме лова, и ловишта, »козје привреде«, путева, шумске паше и кампањског пошумљавања и исто таквог »разређивања«, онда је сасвим разумљиво што се посебно истиче немогућност правилног планирања обнове и неге шума на поменутом подручју. Поврх свега, неопходно потребне сировине за хемијску прераду дрвета »условљавају« неконтролисано и ирационално сечење садница које иначе заштићују приобално земљиште и насеља. То и безброј других момената захтева енергичне акције како би се развој шумарства одвијао несметано.

Захтеви да се у циљу даљег развоја ове важне привредне гране, и разјашњавања кључних проблема који су већ довољно јасно наглашени, у наредном средњорочном плану привредног и друштвеног развоја среза, уносе најважнији фактори и институције, помажемо и ми својим довољно звучним позивом:

— Шумарски SOS.

У интересу заштите шума коју миномлазе многи законски прописи и где је већ завладала самовоља појединаца, позив на узбуну је логичан.

Д. Б.

Други носиоци

— Други односи

У периоду који је за нама, материјални положај комуна је био условљен системом расподеле и инструментима који су обезбеђивали функционисање тог система.

Прво смо имали одвојене буџете територијалних заједница и фондова друштвених и неких привредних делатности. Сматрало се да фондови за просвету, здравство, комуналије, пољопривреду, стамену израђу и др. треба да имају своје властите токове.

Фондови су имали велики утицај на живот комуна. Ипак, с временом је трошење фондова све више зависило од олакшања скупштине и њених органа управљања. Истало је да се све стопило са буџетима, да је уместо друштвеног јачања административно управљање.

Административна расподела средстава буџетске потрошње при чему су републике имале јаког утицаја, пореметила је многе односе. Велики број општина, способних да властитим средствима покривају буџетске расходе, куцао је на врата републичких форума захтевајући дотације.

Немир у расходима нарочито је изазивало преносење надлежности са виших на ниже форуме.

Процењује се да су ове године (због мера реформе, пораста расхода за просвету, здравство и смањење прихода) расходи општинских буџета интересни са око 15 одсто нових издатака, које им нико неће додати.

Чују се мишљења да је реформа сузила материјалну основицу комуналног система. Кад се боље погледа види се да је она уствари шира, јер су привреди остављена велика средства, а тенденција је да јачају средства друштвених делатности.

Постоје и таква мишљења да средства буџета и фондова треба оставити општинској скупштини јер је она најодговорнија за решање заједничких потреба грађана. Друго мишљење је да у ери демократизације односа, средства треба приближити онима који их троше.

Уствари, кад се односи искристалишу, а извори прихода јасније дефинишу и устале, лик буџета комуна ће се битно разликовати од оног какав је постојао. Подаци показују да се промене већ врше. Паралелно с променама у економској бази и материјалним односима мењају се и схватања о односима унутар комуна. О. П.

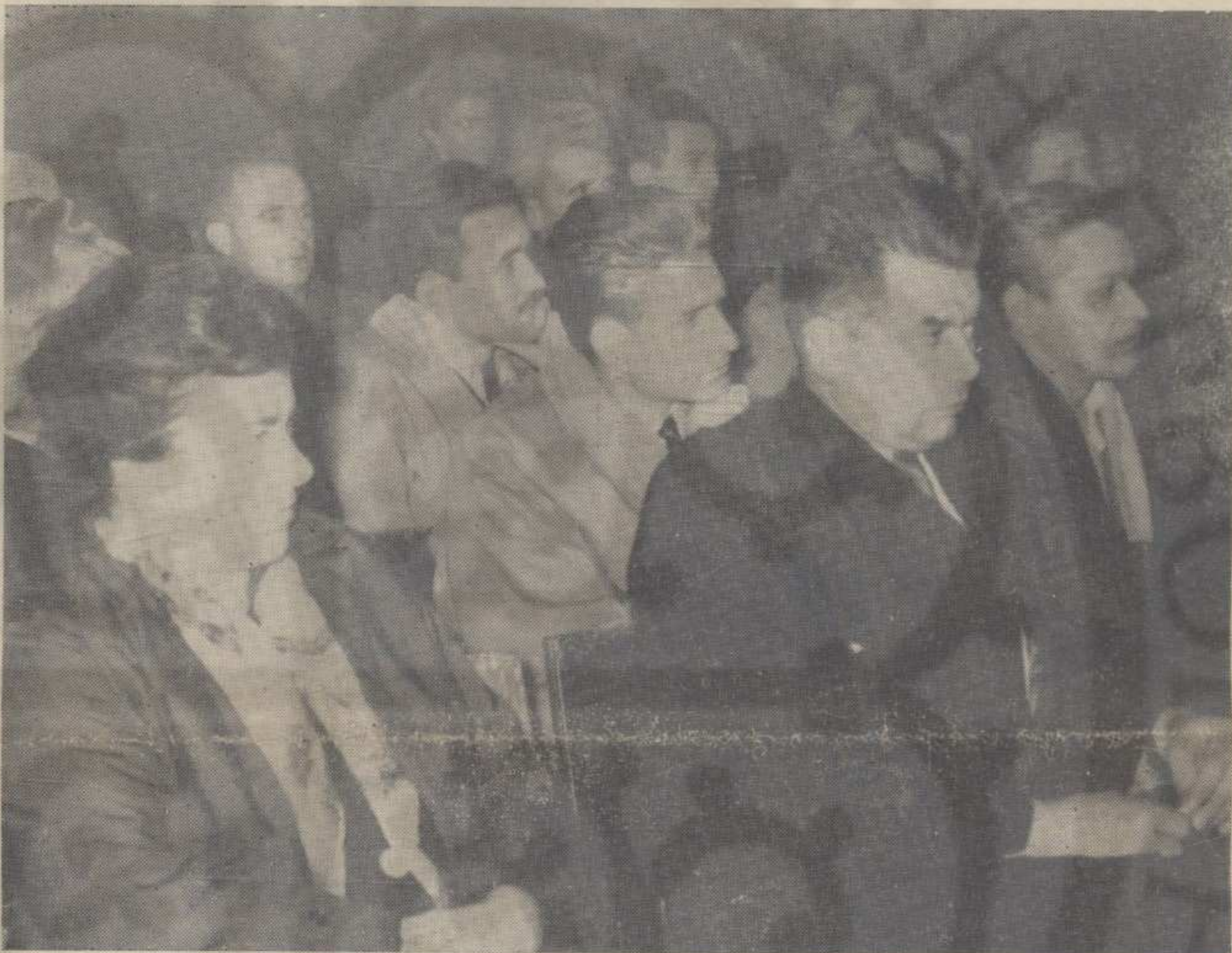
НА ЗБОРОВИМА БИРАЧА КРАЈЕВАЧКЕ ОПШТИНЕ

ВЕЋ СУ ФОРМИРАНЕ 22 МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Општинско руководство и сви активисти Социјалистичког савеза у краљевачкој комуни, после недеље, имају разлога да буду задовољни: Као ретко кад раније, зборови бира

ча били су добро организовани и — још боље посећени. На дневном раду ових скупова грађана биле су занста занимљиве теме — друштвени план и буџет општине, и форми-

рање месних заједница — па је то, поред свег осталог, било пресудно за велики одзив. Месне заједнице, укупно њих 22, основане су за сва насељена места, изузев града. И у самом Краљеву одржана су два збора бирача, али ће се заједнице формирати нешто касније. То је због тога што све више преовлађује мишљење да су, уместо пет, за цео град сасвим довољне три месне заједнице. Због тога ће се у Статуту општине направити одговарајуће измене. а одмах затим, сходно расположењу грађана, основати и ове три месне заједнице. (Мр.)

Према претходном договору у општини Краљево изабраће се 25 месних организација. На слици: са једног збора бирача у самом граду.

★ ДНЕВНИК НЕДЕЉЕ ★

Саветовање о пољопривреди

У Краљеву је у петак одржано саветовање о пољопривреди краљевачког среза. На дневном раду било је неколико питања. Прво је Милун Ивановић, саветник Савезног извршног већа говорио о неким актуелним питањима даљег развоја пољопривреде уопште. Он је том приликом истакао да се у пољопривредним организацијама постиже врло ниска продуктивност, да је техничка опремљеност пољопривредних организација доста слаба, да кадрови нису специјализовани за своје послове, да механизација не одговара радним условима и да индустрија машина није у стању да успешно прати развој пољопривреде.

Производна сарадња пољопривредних и других организација није успешно организована. Проблем личних дохода, био је такође део излагања саветника Ивановића. Он је том приликом рекао да лични доходи не представљају право мерило рада у пољопривреди. Поједини произвођачи зараде више него што су иначе допринели својим учинком а други мање иако су учинили много напора у раду.

О могућностима развоја пољопривреде краљевачког среза до 1970. године говорио је Раша Јовановић, потпредседник Основне привредне коморе. Он је истакао да постоје реални услови да пољопривреда којом се иначе бави преко 70 одсто становништва заузме своје право и врхунско место у среској привреди уопште.

Инжењер Никола Вујовић је на саветовању поднео реферат о унутрашњој организацији рада и проблемима кадрова у земљорадничким задругама. Проблем интеграције у земљорадничким задругама обрадио је саветник Основне привредне коморе у Краљеву инжењер Светозар Митић.

Саветовању о пољопривреди, које је оцењено као једно од најуспешнијих присуствовања су представници друштвено-политичких организација републике и среза, представници свих пољопривредних организација из среза и посланици.

Саветовање је иначе организовала Основна привредна комора у Краљеву, Комисија за друштвено-економске односе Среског комитета и Среска скупштина у Краљеву.

Д. Ц.

Проширени састанак ОК СКС у Краљеву

Прошлог уторка у Краљеву је одржан проширени састанак Општинског комитета Савеза комуниста. Расправљало се о неким идејним појавама у вези са спровођењем привредне реформе.

Састанку је претходило низ контаката чланова Општинског комитета и Идеолошке комисије са секретарима, заменицима и члановима секретаријата једног броја основних организација. Након ових разговора, који су обављени у децембру прошле године, било је могуће да се заузму конкретни ставови о разним појавама и да се затим читав материјал презентира Општинском комитету Савеза комуниста.

Комитет је — на основу свега тога — сачинио тезе и оне су послужиле за дискусију на састанку од уторка. Том приликом, већи број при сутних износило је своја запажања о деловању комуниста у привредним и другим радним организацијама, и о разним појавама уоченим у спровођењу економске реформе.

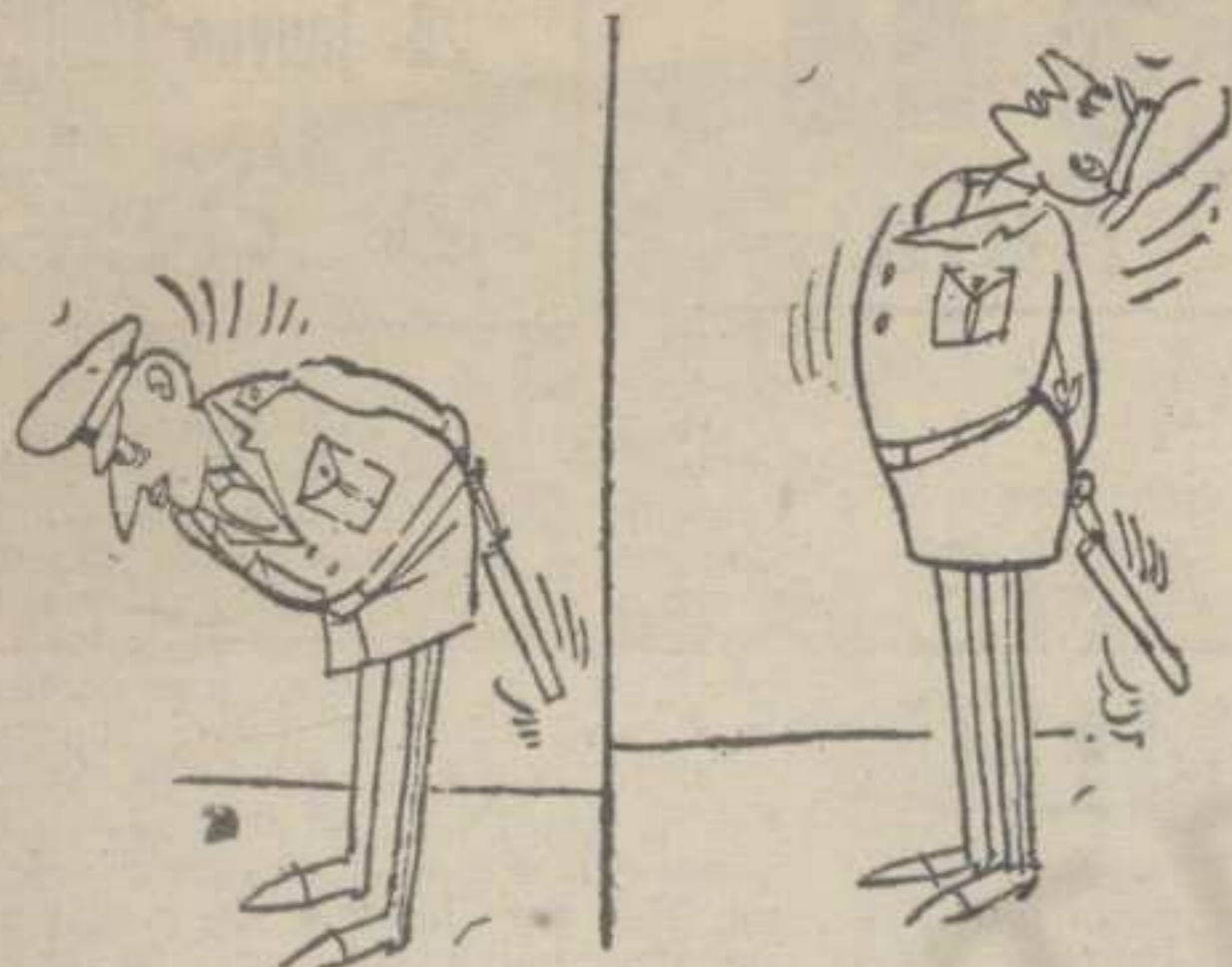
Закључци са проширеног састанка ОК СКС послужили су за разрешавање неких деформација, чиме ће у ствари бити олакшан пут ка коначној реализацији задатака које свим радним људима намеће привредна реформа.

Саветовање са председницима општинских скупштина

Саветовање са председницима општинских скупштина среза Краљево, које је одржано прошлог петка, било је посвећено организацији рада Среске скупштине и њених служби у наредном периоду, затим дискусијама на теме о буџетској потрошњи и систему финансирања и организације органа управе као и неким питањима која су везана за оснивање међуопштинских служби и мешовитих банака.

Председник Скупштине среза инж. Милорад Никшић, истакао је нужност дискусија на предлог програма рада Скупштине и њених служби и предложио се, да на основу послатих материјала и информација које су дате на почетку, општинске скупштине, односно орговарајуће службе, доставе до одређеног рока своје примедбе. (Наставак на 2. страни)

Тражење кривца

НЕКАД... И САД

★ ДНЕВНИК ВЕДЕЉЕ ★

Саветовање са председницима општинских скупштина

(Наставак са 1. стране)
 како би могао да се донесе и потпуни програм.
 Под истим условима било је речи и о тезама које су се односиле на буџетску потрошњу Скупштине среза. Наглашено је да се и за ово, до одређеног рока и са документованим предлозима доставе све примедбе које би помогле у усвајању теза буџетске потрошње Скупштине.

Питање система финансирања и организације органа управе истакао је у исто време и неке проблеме који су код појединих општина до те мере озбиљни да доводе до истицања немогућности рада неких општинских скупштина. Запажена је интервенција среза код републичких органа како би се у извесној мери створиле олакшице у функционисању појединих служби.

Покренуто је и питање формирања просветно-педагошких завода за школе основног образовања у Краљеву, Чачку и Крушевцу, као и постојање Среског просветно-педагошког завода за школе другог ступња. На основу дискусија и изналажења најбољих погодности и најнеисходљивијих решења постоје и изјашњења за ове службе. Осим тога, у духу нових привредних мера и нас-

галних потреба, разматрано је и питање заједница за запошљавање радника за поједина подручја.

На крају саветовања поднета је информација Основне привредне коморе о условима под којима се могу формирати мешовите банке, у којој су објашњене све предности које би овакве институције пружиле. Нарочито је подвучена улога кредитних фондова и других видова удруживања потребних за отварање таквих банака. Пошто дискусије и акције иду за тим да се пронађу и најбоље могућности и услови, на бази економских рачуница, то је и природно што је овом питању посвећена изузетна пажња. У веома блиској будућности срез Краљево би требало да добије једну или можда више таквих банака.

НОВИ ПАЗАР:

Почела прорада Теза ССРН

Недавно одржани Пленум Општинског одбора ССРН у Новом Пазару одлучио је да се одмах приступи проради теза о организационо-политичком развоју ССРН и предлозима за измену Статута. Извршни одбор је у том смислу припремио програм који се већ реализује.

По овом програму политички актив ССРН припремио је већи број предавања на бази објављених теза, које су

ЈЕДНИ ГРАДЕ ДРУГИ РАЗГРАБУЈУ

Друже уреднице, Једини мост којим се могло ићи за Мланчу, Баково и Савово из Студенице маја месеца прошле године био је порушен када је Студеница надошла и порушила све мостове у свом току.

Убрзо после тих догађаја, одбор за изградњу тих мостова отпочео је изградњу и моста на месту »Живичка«. У изградњу тог моста утрошена су средства од 4 милиона динара не рачунајући вредност радних дана грађана.

Недавно је мост био завршен и требало је још само сачекати да се бетон осуши, па би се пустио у саобраћај. Међутим, ни су сви поштовали то правило чиме су нанели велику штету и себи и онима који су уложили и труд и материјална средства за изградњу моста. Наиме, ради се о неким људима, чија су имена још непозната, који су протерали натоварена кола преко још свежег бетона на мосту и поред тога и већи део конструкције одштетили. Тако, много очекивани мост још за неко време неће моћи да се користи. И то све због неколицине несавесних грађана. Јер, само да су поштовали упозорење, мост би данас био дефинитивно у упот-

реби. Надам се, друже уреднице, да ће изградници бити пристојно кажњени.

Драгослав Дугалић
Ушће

ПУТНИЦИ И ШОФЕРИ

Друже уреднице, Није први пут да се о поступцима шофера аутобуса према путницима пише у штампи, али чињеница је да се они мало труде да се у том погледу поправе. Ето, на пример, понашање шофера аутобуса на релацији Лазац — Краљево далеко је од коректног. Он сваког дана науче на себе гнев неколицине путника својим арогантним ставом и неправилним поступцима на које се гласно не сме ставити примедба. Онај, ко би се усудио да нешто каже шоферу Тиосав Илић изабацио би га из аутобуса. Ово најбоље знају ученици који су због тога пешачили и по неколико километара, јер их је Тиосав да би доказао своју моћ, избацио из аутобуса.

За шофера Тиосава не представља никакво чудо ако на успутним станицама не прими жену са дететом под изговором да нема места, а из истих разлога многи радници су закаснили на посао. Даље, прљавајна карта код њега уместо 50

стаје 300 старих динара. Ето, такав је шофер Гиносав и такве су мукe путника који путују аутобусом из Ласца до Краљева.

Родољуб Томовић
Лазац

ОПАСНА АЖУРНОСТ

Многи грађани пожурили су да кровове својих кућа очисте од дебелог снежног покривача. Али многи од њих мало воде рачуна о пролазницима који тада пролазе поред куће. Пре неки дан, док сам пролазила улицом Цара Душана, поред моје главе са крова једне зграде сручила се велика гомила снега. Погледала сам горе и спазила једног младића, који се слатко смејао. Међутим, ова »забава« није ни мало наивна врло мало се може десити да неки пролазник настрада. Требао би да родитељи поведу више рачуна о својој деци, мада су ми се неки познаници жалани да ни старији не воле рачуна има ли кога на улици или не.

О. М.
Краљево

ЗАШТО СЕ УЛИЦЕ НЕ ЧИСТЕ ОД СНЕГА

Друже уреднице, Веома јаке снежне падавине, које су захватиле

нашу земљу у првој половини јануара, готово да су потпуно парализале саобраћај на већини путева у нашем срезу. Колико је год било могуће, учињено је све да би се путеви учинили што проходнијим и да би се саобраћај олакшао. И док се тако улажу напори да се путеви на време рашичисте, дотле се баш ништа не предузима да се градске улице очисте од снега. Омладинска улица препуна је снега, који у гомилама лежи с обе стране коловоза, а нико још није ни покушао да га уклони, тако да се возила уз највеће тешкоће пробијају кроз централну градску саобраћајницу. Иста је ситуација и у Лењиновој улици, као усталома и у свим градским улицама.

Осим у центру града, где су делимично очишћени, тротоари у споредним улицама, а поготову на периферији, су готово непроходни. Изгледа да је потребно навући дубоке чизме и скупити доста храбрости, па се упути кроз дубоки снег и велике баре. И никако не може да ми буде јасно зашто се надлежни нису побринули да на време уклоне снег са улица, јер наставе ли они овако и паане ли нови снег — претворићемо се у Ескиме!

Р. Ст.
Краљево

чланови актива дужни да одрже најкасније до 26. јануара.

Предавања су већ одржана на многим нивоима и у многим организацијама. Тако је већ у једном броју организација говорено о појединим темама, а састанци су одржани и у неким удружењима, као Удружење правника и др.

Након реализације програма, политички актив ССРН одржаће састанак на коме ће се изнети мишљења и предлози који буду дати у току рада конференција и састанака. На бази тих предлога и мишљења општинских организација ће Главном одбору ССРН Србије доставити своја мишљења и предлоге у вези са променама у Стату ССРНЈ.

У Ш Б Е:

Претконгресна активност ССРН

Ушће, јануара

У последње време на Ушћу се осећа жива активност у организацијама ССРН поводом одржавања предстојећег конгреса. На ванредним и годишњим конференцијама покренуто је низ питања о којима се сада конкретно и појединачно расправља и траже одговарајућа решења. Упоредо са тим питањима дискутује се о тезама новог Статута ССРН.

Д. Дугалић

НА ТРИБИНИ ССРН У НОВОМ ПАЗАРУ

Двадесет питања о младима

Трибина Социјалистичког савеза у Новом Пазару, захваљујући добро вођеним разговорима и занимљивој теми, постала је у прошлој години форум који расправља о свим важнијим димензијама друштвеног живота.

На последњем састанку Трибине, на пример, разговарало се о младим грађанима Новог Пазара. Многи људи постављали су, тим поводом, питања на која ће се дати одговор већ на наредном састанку. Ево неких интересантнијих:

Један од присутних упитао је може ли се стати на пут

малолетним селицијама, који у пазарне дане пресрећу и малтретирају сељаке — било на пијаци, било на излазу из града! Други грађани тражили су да му се одговори да ли све школе имају утврђен датум кад славе Дан школе, како се организују такве и сличне свечаности... Неки родитељи, надовезујући се на ову тему, интересовали су се да ли је могуће родитељске састанке у школама учинити садржајним и корисним, уместо да се они своду на просто препричавање успеха ученика. Људи су такође тражили да им се с

јасни због чега се у школи ученика у привреди не срећу питање стручног кадра, док су поједини подсећали да, иако нагавештено, ништа се не предузима да се отвори самоуслужни ресторан, где би се могли хранити школска и радничка омладинска — уз мање издатке него досад. Најзад, постављена су и питања шта се чини погледом приватних послодаваца који ученике на занату задржавају да раде дуже него што то закон допушта, зашто се омладинска сала претвара у кафану, због чега је затворен шах-клуб

М. Б.

Д. Цвијетић

НОВОСТИ ПРЕ 10 ГОДИНА

Појавила се вода у руднику Ушће

Пре непуно годину дана наш лист је писао о трагедији у руднику Ушће, кад је изгубио живот више рудара. Међутим, и пре овог немалог догађаја рудник Ушће имао је пар пута различитих тешкоћа у раду. Оне су, срећом, у данашње време елиминисане, па »Ибарске новости« више немају потребе да о њима пишу, — како су то чиниле 1965. или пре једне деценије у свом 139. броју, од 27. јануара 1956.:

»Пре извесног времена — пише онда наш лист, — руднику у Ушћу запретила је опасност од подземних вода. Откопавајући нове наслаге угља, радници су запалили серију мина. Након експлозије из дубине земље покудала је вода. Млаз је био прилично снажан и претио је да се излупи у јаму. Само захваљујући брзој интервенцији управника Лукавца, техничког особља и свих рудара — опасност је на време отклоњена... Такође су узорно залагање показали и радници који су из Баљевца притекли у помоћ рударима у Ушћу. Борба са стихијом трајала је неколико сати».

Овај напис штампан је у ондашњој рубрици »Вести из среза« на 6. страни. У истом ступцу »Новости« објављују и вест из Полумира, у којој се каже да је отворена нова школа. »Изградња је почела пре две године. Финансирана је средствима НО среза студеничког, (пола милиона старих динара), док је сама градња окончана добровољним радом самих мештана Полумира».

Најзад, наш лист није пропустио да забележи и 32-годишњицу Лењиново смрти. Подсећајући, између осталог, да је један од тројице утемељивача марксизма преминуо 21. јануара 1924. године, »Ибарске новости« објављују његову слику на првој страни листа, заједно са дужином текстом.

Б. М.

АКТУЕЛНИ ПРОБЛЕМИ ДАЉЕГ РАЗВОЈА ПРИВРЕДНОГ СИСТЕМА

(Из извештаја ГО о раду ССРН Србије)

Досадашњи резултати у развијању привредног система видан су доказ исправниости економске политике утврђене на Осмом конгресу Савеза комуниста Југославије и Петом конгресу Савеза комуниста Србије. Радни људи су прихватили спровођење привредне реформе, јер њоме решавају проблеме даљег и још успешнијег развоја производних снага и друштвених односа. Наме, нови услови у којима ће се остваривати проширена репродукција, кредитни и банкарски систем, доследнија примена расподеле према резултатима рада и њена зависност од нивоа продуктивности рада — стављају радне организације у положај самосталних носилаца производње и расподеле, у положај све потпунијих носилаца проширене репродукције. Стварају се повољнији објективни услови за даљу демократизацију односа унутар радних организација у којима ће непосредни произвођачи и сви радни људи имати нове могућности да самосталније одлучују о сопственом материјалном и друштвеном положају. Непосредни интерес произвођача доћи ће још јаче до изражаја у формирању и спровођењу привредне политике у целини. Ова политика ће у већој мери зависити од самосталног одлучивања радних колектива од договарања и усклађивања интереса произвођача у њиховим удружењима и коморама.

Досадашњи напори радних људи у реализацији привредне реформе дали су видне резултате. Политика привредне стабилности већ се изражава у смирењем кретању унутрашње тражње и потрошње и у значајнијем повећању извоза са истовременим смањењем увоза. Променом цена откљонене су основне неједнакости у условима привређивања, које су биле остатак старог привредног система и статистичких мера у привреди и на тај начин створени су општи економски услови и отворен пут да се отклоне основне диспропорције у привреди, нарочито у погледу енергетике, бачичке индустрије, пољопривреде и саобраћаја.

Резултати привредне реформе у наредном периоду биће још видљивији, јер се постепено стварају услови за интензификацију привређивања. Овај ће процес имати велики утицај на све привредне гране у Републици, а нарочито на прерађивачку индустрију чији се радни колективи сучољавају са сложеним задацима. Место које ова индустрија заузима у нашој привреди и њен значај за даљи економски напредак захтевају веће напоре пре свега од одговарајућих радних колектива да реализирају основне задатке привредне реформе, да превазиђу екстензиван начин привређивања и да што ефикасније остваре савремену производњу како би могли да заузму одговарајуће место на домаћем и страном тржишту. То налаже и друштвено-политичким факторима, међу њима и организацијама Социјалистичког савеза, да пружају одговарајућу политичку помоћ органима рад-

ничког самоуправљања у проналажењу што целесходнијих решења који ће унапређивати технологију производње, јачати социјалистичке, друштвене односе и обезбедити са временом пословање.

Отворни процеси у спровођењу привредне реформе и даље јачање система самоуправљања захтевају брже решавање неких важнијих питања која се односе на услове привређивања. Реч је нарочито о употребљивању инструмената у вези са условима привређивања, о доношењу средњорочног плана, о спровођењу у живот закона о банкама, о заузимању ставова и разрешавању проблема на подручју финансирања проширене репродукције уопште, о режиму друштвене евиденције и контроле цена, о довођењу спољнотрговинског и девизног режима у склад са системом, о стварању материјалних резерви, о могућностима слободнијег располагања девизним средствима и др.

Задаци у области проширене репродукције не захтевају само разјашњавање и утврђивање циљева инвестиционе политике, већ намећу по потребу усавршавања банкарског и кредитног система и кредитних односа уопште, који треба да обезбеде мобилност и одговарајућу концентрацију средстава на основу утврђења економских критерија и самоуправних права непосредних произвођача.

У девизном режиму се траже решења којима би се он више прилагодио систему самоуправљања. Наме, настоји се да радне организације самостално располажу девизним средствима после подмирења обавеза за опште друштвене потребе.

Пет конгрес Социјалистичког савеза Србије значајно место у своме раду посветио је смерницама новог петогодишњег плана и будућег привредног развоја СР Србије. У закључцима Конгреса један од првих задатака који су постављени пред радне људе било је остварење циљева постављених петогодишњим планом. Међутим, средњорочни план за период 1960—1965. година брзо је био напуштен, јер није било склада између датих пројекција развоја и систематских решења. Према томе, у периоду после 1960. године није било средњорочног плана, него су постојали само годишњи планови, у којима се све општије формулише политика развоја.

Рад на средњорочном плану није после 1960. године престајао, али до сада није могао да се сачини целивита и довољно конкретна концепција развоја. Ово не значи да друштвени органи нису усмераваали привредни развој. Напротив, у том периоду су доношене многе крупне одлуке, на пример на сектору инвестиција, али то је учињено без комплексног плана развоја.

У дискусијама о битним елементима плана и методу његове реали-

зације срећемо различита схватања. У току је дискусија која треба да омогући усавршавање ставова и доношење закона о плану.

Потреба за друштвеним усавршавањем привреде је ван сумње. Полазећи од система самоуправљања, циљева које желимо да постигнемо и садашњег стања привреде, усмеравање се може постићи ако се важне компоненте привредног и друштвеног развоја планом и одговарајућим елементима привредног механизма логички повежу. Са таквим планом административно уплитање у привреду било би сведено на најмању меру.

Развој привреде у наредним годинама у великој мери зависи од тога да ли ће се на подручју привредног механизма наћи задовољавајуће решење, јер аутоматизам тржишне привреде неће бити у стању да реши крупне структурне проблеме привреде и да на тај начин створи повољне услове за одговарајући привредни развој и побољшање животног стандарда. При томе је од посебног значаја да се одреде оне компоненте привредног развоја који у условима када сами произвођачи непосредно одлучују о претекном делу средстава намењених проширеној репродукцији нају погодна решења која ће на бази самоуправљања усмеравати процес проширене репродукције у складу са потребама привредног развоја и интереса самих колектива.

Следећи период карактерисаће се настојањима да се постигне бржи развој, уз највећу могућност стабилности привреде, што је гаранција за значајније повећање животног стандарда и унапређење привређивања на свим подручјима.

Остваривање ових циљева захтеваће од осмишљене акције свих фактора, а од посебног је значаја да радне организације одреде свој развој, узимајући у обзир све елементе, и да на здравом производној оријентацији одреде унутрашњу организацију рада, расподелу дохотка, инвестициону политику и све друго што има дугорочан значај.

Успешно извршење овог задатка захтеваће да планирање развоја пређе оквире појединачних радних организација и да се, пре свега, путем сарадње унутар истих и сличних делатности, ојача могућности развоја тих делатности у целини, од чега ће зависити и успешан развој сваке радне организације посебно.

С друге стране, друштвено-политичке заједнице, приликом израде друштвених планова, треба да предвиде услове за несметани развој и остварење општих циљева, а самим тим и повољне услове за реализацију програма радних организација. Због тога је неопходно у изради друштвених планова обезбедити учешће не само стручних органа, већ и свих радних јединица и друштвених организација у комуну.

АКЦИЈЕ ПРЕД ДИСКУСИЈУ ТЕЗА О ОРГАНИЗАЦИОНО-ПОЛИТИЧКОМ РАЗВИТКУ ССРНЈ У НОВОМ ПАЗАРУ

УПОЗНАВАЊЕ ПРОМЕНА

Претконгресна активност у организацијама Социјалистичког савеза у Општини Нови Пазар покренула је разговоре о већини важнијих питања друштвеног живота комуне. Општински одбор и месне организације сада су заузети спровођењем плана акције о дискусији теза о организационо-политичком развоју и предлозима за измену статута ССРНЈ.

У том смислу је недавно закључено да се упозна чланство, организација, друштво и удружења са Тезама и предлозима допринесе наставку текуће активности Социјалистичког савеза. Међутим, закључак је једно, а пракса друго, па тежњу за свеобухватношћу треба да се сведе на ограничен број тема, о којима треба да се расправља.

Првих дана јануара је Извршни одбор и организаци-

Снег се са улица не чисти благовремено како је то био случај ранијих година

Тамо-амо по Краљеву

Од поплава засада нема опасности...

На састанку Штаба за одбрану од елементарних непогода, који је одржан прошлог понедељка, констатовано је да за сада нема опасности од поплава, пошто ниво Ибра и Мораве показују тенденцију стагнације. Иако је нагло топлоће снега забринуло многе грађане, чији се домова налазе на подручју које би могло бити угрожено (Сијеће поље и један део Рибнице), опасност од изливача постоји само код Шумарица, и то једино у случају ако ниво воде почне да расте. У том случају припадници ЈНА извршиће минирање леда.

На свим угроженим подручјима већ су предузете мере — уведено је редовно дежурство и припремљена су возила. Становници угрожених подручја спремни су да се сваког тренутка евакуишу. Како нам је саопштено, сви потоци око Жиче и Матарушке Бање су суви, и опасност прети једино са Косметом. Стога Секретаријат за унутрашње послове и Општа у Краљеву одржавају сталну везу са Косовском Митровицом и прате водостатај Ибра.

Од Матарушке Бање до Краљева леда на Ибру нема, док га од новог моста до ушћа има у мањим количинама, које за сада не представљају опасност.

УСКОРО — «КОЛОН» ЖИЛЕТИ У ПРОДАЈИ

У новој парфимерији «Јасмин» у Асњиновој улици, која ће бити отворена ових дана, поред извесне количине «силвер» жилета продава-

ће се и ножићи за бријање марке «колон». Ови жилети по квалитету не заостају иза популарних «силвера», а продаваће се по цени од око 100 старих динара.

СТИГАО КУБАНСКИ КОЊАК

Продавница «Шумадија» Трговинског предузећа «Трговинског» набавила је недавно извесну количину оригиналног кубанског коњака познате марке «Бакарди». Једна флаша овог квалитетног пића продаје се по цени од 32,90 нових, односно 3.290 старих динара.

ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ У КРАЉЕВУ — МИНУС 21

Крајем прошле недеље у Краљеву је забележен најхладнији дан ове зиме. Према обавештењу које смо добили од Метеоролошке станице жива у термометру спустила се до минус 21,6. Ипак, недавни мразови нису оштетили усеве, пошто су они били заштићени дебелим снежним покривачем.

АУТОБУСКИ САОБРАЋАЈ БЕОМА ОТЕЖАН

Иако се улажу велики напори да се са завејаних путева на време уклони снег, аутобуски саобраћај на приградским и међуградским линијама је веома отежан. Иако су сви возачи имали на логе са уписаним редовима војске, ипак многи нису стигли на станице у време које је планирано. Ово се односи на аутобусе који саобраћају на локалним линијама и који се с великим тешкоћама пробијају неразвијеним путевима. Ипак, и поред свих тешкоћа, аутобуси редовно саобраћају, мада с великим закашњењем.

На међуградским линијама ситуација је још тежа. Прошлог понедељка само је дан аутобус успео да се пробије до Београда. Многе међуградске линије су у прекиду. Уколико не буде нових падавина, очекује се да ће наредних дана аутобуски саобраћај бити нормализован.

ГРАДСКА ПИЈАЦА БОЉЕ СНАБДЕВЕНА

Иако су у поређењу са прошлом недељом временске прилике незнатно боље, а путеви и даље тешко проходни, у протеклих седам дана пијаци су биле боље снабдеване, док су цене пољопривредних производа углавном непромењене.

Б. К.

А. Илић

За дискусију ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНЕ У ВЛАСНИШТВУ ЗЕМЉОРАДНИКА - ПРИВАТНИКА

У нашој пракси се ретко омогућава да индивидуални пољопривредни произвођачи буду власници машина за обраду земљишта и за прераду производа. Да ли баш такву праксу треба и даље наставити и да ли се плашимо да индивидуални произвођачи почну озбиљније да конкуришу задругама на овом плану? Ово питање заслужује пуну пажњу, па је због тога и нужно дати на њега прави одговор.

На саветовању о пољопривредној производњи у краљевачком срезу одржаном прошлог петка у организацији Основе привредне Коморе, Среске скупштине и Среског комитета било је и о овом питању речи. Испоштавало се, том приликом, да питање коришћења пољопривредних машина заслужује другачији третман. Пре свега, ове машине би морале да буду бројније код задруга, а требало би омогућити и подржати акције да и сами пољопривредни произвођачи почну куповати мање машине за

обраду земљишта. Тиме би се много постигло на рационализацији рада и на коришћењу радне снаге уопште. Ово нарочито потврђује и један од обичних примера. Мала косачица за кошење се на може да замени неколико косача који за свој рад траже високе наднице. Исто тако употреба мањих машина на обради земљишта може да донесе више струге користи. Са њима се радови брже обављају, и квалитетније свакако. Власници машина за пољопривреду могу пружити земљорадничким задругама нову шансу да заснују шире и веће пословну сарадњу и кооперацију.

При свему не треба заборавити да пољопривредни произвођач може да купи пољопривредну машину за обраду свог имања. Не сме се прећи у једну крајност када би власници машина почели да опслужују све пољопривредне произвођаче и на тај начин остварују недозволене приходе.

А. Ц.

НИШТА БЕЗ ПРОГРАМА

Вечерња политичка школа у Новом Пазару је стални облик идејно-политичког образовања комуниста. Последњих година кроз њу је прошао неколико генерација слушалаца. Од прошле године број посетилаца ове школе приметно је у порасту. Ипак, од 45 уписаних, 34 је редовно посећивало наставу, а само 28 положило завршни испит.

Уочљиво је, из ових података, осипање и мали број слушалаца. Поставља се питање због чега је то тако. Познато је да интересовање за стицање вишег нивоа идеолошког образовања међу члановима Савеза комуниста није мало. Зато одговор треба тражити, у првом реду, у недовољно прилагођеном програму нивоу слушалаца, неусавршеном методу рада школе и помањкању веће бриге основних организација за праћење наставе задужених чланова.

Иако стечена искуства могу да послуже корисно, слично се поновило и ове године. На конкурс за похађање ове школе пријавило се 110 кандидата, а само 80 прати предавање. Знатан број, међутим нередовно прати наставу док је програм школе у суштини остао исти мада је програм за наставу скраћен са девет на шест месеци. Зато се оправдано траже разлози у неизграђеном систему идеолошког образовања у целини. Захтеви за постојањем организацијом која ће обезбедити сталност и поступност од нивоа слушалаца, обима и квалитета зна-

ња које се тражи, стално су присутни.

Ако се жели да вечерња политичка школа буде облик образовања на вишем нивоу онда је неопходно исто време остварити посебан минимални програм. На тај начин би се створили услови за комплетним обухватањем целовитог програма и његово успешно савлађивање од стране слушалаца. То је свакако прилика да се учини даљи напредак у идеолошком образовању комуниста.

Б. К. Детаљ из једног рудника — површински коп

ТУ — ОКО НАС

Сервиси, велика брига возача

ДА ЛИ БЕ КРАЉЕВАЧКИ «АУТОТРАНСПОРТ» ОТВОРИТИ «ПРОДАЈНИ СЕРВИС» АУТО-ДЕЛОВА.

Са каквим се тешкоћама суочавају власници кола, то они најбоље знају. Али заједничка брига за све представља набавка резервних делова. У Краљеву не постоји ниједна продавница у којој власник кола може пронаћи потребан резервни део за своје возило. У граду постоје неколико продавница које врше продају ауто-делова али, у њему још нико није пронашао све што је потребно за најмасовније возило малог «фићу». Возачи обично одлазе прво код «Аутотехне», па ако тамо не пронађу што им је потребно па-

врате код «Плуга», а тек онда одлазе у сервис краљевачког Аутотранспорта.

Тамо тек настаје административна процедура за једну обичну ситуацију као да се врши генерална оправка кола. За измену једног фаре или «жмигавца» који би и сам власник могао да заврши потребно је урадити све као да ће кола остати у кругу предузећа неколико дана. Радилици у предузећу обично имају планиране послове за читав дан. И када се појави власник возила са неком незнатном поправком настаје читав поремећај у распореду рада. Возач обично инсистира да се то одмах заврши. Међутим, на капији мора да се изврши пријем кола, па да се отвори радни налог рецимо за стављање једног «жмигавца», па тај део треба требовати из магацина, а сви ти административни послови одузимају више времена него рад на поправци кола. И поред тога што се власнику уноси у рачун утрошено време око поправке, ипак, није то права накнада за радно

време које је квалификовани радник некорисно «утраћивао» за једну ситуацију коју би и сам власник могао да отклони да је имао део. У оваквим ситуацијама оштећен је власник возила и предузеће.

У случајевима када власник возила инсистира да део само купи, а рад на оправци жели да обави сам, јер не може возило да остави у сервису неколико дана, тада му зарачунају и фиктивне часове потребне по нормама за уграђивање дотичног дела које власник плати и опет посао око уграђивања заврши код своје куће.

Увиђајући овакве тешкоће у Аутотранспорту предлажу да изврше проширење делатности и да отворе продајни сервис резервних делова који би омогућио да власници возила у сервису изврше поправку или набаве одговарајући део за своје возило. Ако се то оствари возачи могу рачунати на свој повољнији положај.

П. Ц.

Јуче одржан састанак политичког актива ОО ССРНС у Краљеву

У малој сали Дома друштвених организација, јуче пре подне (27. јануара), одржан је састанак политичког актива Општинског одбора ССРНС у Краљеву. На овом скупу расправљало се о ангажованости актива у претконгресном раду ССРНС у разради Теза Савезног одбо-

ра Социјалистичког савеза. У том случају, највише је било речи о организационо-политичком развоју ССРНС и предлозима за измену Статута ове најмасовније друштвене и политичке организације.

(Мрв.)

ПОСЛЕ УКИДАЊА ПОВЛАСТИЦЕ К-15

Више начина за одређивање накнада

Средства издвојена по стопи од 1,5 одсто за досадашње карте К-15 остају у радним организацијама које о њима одлучују. — Препорука Општинског синдикалног већа у Краљеву свим синдикалним подружницама,

Укидање досадашњих система повластице у путничком саобраћају, средства која су издвојена по стопи од 1,5 одсто на бруто личне дохотке за коришћење досадашњих карата К-15, сада се налазе у радним организацијама. О расподели ових средстава колективно само стално одлучују.

Посебан фонд за одмор

Треба истаћи да је новим законским прописима дата могућност формирања посебног фонда за одмор средствима заједничке потрашње. Појединим колективима ова могућност још није довољно јасна, због чега се и постављају питања у ком обиму се могу извојити средства у овој фонду,

затим који су извори тих средстава итд.

Дилеме у ствари не може да буде јер се ова средства могу употребити за давање помоћи корисницима годишњег одмора, за подмирење путних или делатничких трошкова превоза, смештаја и исхране, затим за инвестиционе потребе или организовање других видова одмора. Радне организације могу у фонд за одмор увести и већа средства од предвиђених 1,5 одсто, али се у том случају средства изнад 1,5 одсто оптерећују доприноси ма као и редовни лични доходи.

Прве дискусије у појединим радним организацијама о финансирању одмора у новим условима показале су углавном три основна

ПРИВРЕДНИ КОМЕНТАР

ПРОБЛЕМ ОБРТНИХ СРЕДСТАВА

Када је Основна привредна комора недавно правила једну анализу о стању обртних средстава у привредно-краљевачког среза дошло се до једног веома занимљивог податка: укупној привреди је недостајало око 7,5 милијарди старих динара за обртна средства. Овај проблем је израженији него што су га стручњаци могли сагледати јер је он остао превасходан и за опстанак јединих радних организација.

Трговина је због недостатка обртних средстава у најделкатнијем положају. Од 48 организација у трговини, применом упутства које је издала Народна банка СФРЈ четрдест и шест је постало кредитно неспособно. Оно што је посебно занимљиво је да се према предвиђањима овај проблем у овој привредној области не може ни решити за једно дуже време.

Аутигети у осталој привреди чине прави бедем у сакупљању обртних средстава. Организације нису у ситуацији, после њихових подмирења да одвоје из чистог прихода нешто више за обртна средства. Ово нарочито погађа привредне организације у привредно неразвијеним подручјима које су добиле обртна средства приликом инвестиционе изградње и сада не могу нормално да послују. Организације у неразвијеним подручјима које су никад као фабрике рођене са друштвеним средствима сада су често под блокадом па нису у стању да исплаћују ни личне дохотке радницима. Због неизмирења обавеза према купцима оне се често јављају на суду па и тамо трпе одређене трошкове.

Недостатак обртних средстава често онемогућава ни пуно коришћење привредних капацитета. Тако на пример у Фабрици вагона у Краљеву, због тога што јој недостају две милијарде старих динара за обртна средства капацитети се користе са свега четрдесет процената.

Нужно је истаћи и то да је за привреду краљевачког среза ангажовано кредита за стална обртна средства више за 1,38 пута од просека у СФРЈ и 1,5 пута од просека у СР Србији. Разлог за то како је недавно истакнуто на једној седници Основне привредне коморе у Краљеву, је низак технички састав капитала у индустрији среза, што изискује више обртних средстава а што са своје стране утиче нарочито на економичност.

Обртна средства нису у свим организацијама тако изражен проблем. Стручњаци су констатовали да би сред у целини, када би се то ипак на такав начин могло чинити, био у стању да реши проблеме ако би се ова средства сконцентрисала. То је међутим немогуће учинити баш тако, односно сакупити средства на вишак тих средстава делити. Могуће би било учинити нешто друго. То је оно што се у нашим условима ретко јавља — ужа сарадња између две и више привредних организација, узајамно помагање и кредитирање.

Свакако да се ови послови могу успешно решавати и на плану интеграције капацитета. Управо ово је најпогоднији начин да се добије оно што се изгубило или да се нека привредна организација као интегрисана економска јединица неке веће и снажније организације, коначно, спаси и извуче из снјигме коју раније као самостална организација није била у стању то никако учинити и решити.

Остаје на крају да радне организације проблем обртних средстава схвате као горући проблем и да раде на њиховом решавању свакодневно. Мање је могућности да се решења траже у оквиру кредитне политике. Радним организацијама остаје да то питање што успешније реше у својим оквирима.

А. Цвијетић

УШЋЕ: Одржана седница Општинског синдикалног већа

На Ушћу је недавно одржана проширена седница Општинског синдикалног већа на којој је, поред осталог, расправљано о питању реизборности директора и других руководилаца у радним организацијама.

Поводом конкурса које су неке радне организације расписале за своје директоре, запажене су неке неправилности у погледу услова који ти конкурси садрже. По све му судећи они најчешће од-

говарају условима садашњих директора или оних који су унапред припремљени да конкуришу. При томе се сасвим заборавило на услове који би стварно одговарали радној организацији. Између осталог, на састанку је одлучено да се препоручи радним организацијама да конкурс траже услове онакве какви стварно одговарају радној организацији.

Д. Дугалић

Слика и реч

Снег паде и остаде

Снег паде, друмови краткотрајно остадоше закрчени, али, опет некако, постадоше проходни. На краљевачким улицама снег почива у миру. Помало га газе и нико га не склања.

Власници возила одавно се питају зашто плаћају таксу за чистоћу и зашта ли се ови приходи троше када су намењени за оправљање улица. Можда комуналци сматрају да је снег довољно чист па није ни потребно да га очисте.

За њих је, изгледа, важно да узимају паре.

П. Ц.

је да је проблематика дневног и недељног одмора била занемарена и да је потребно уложити напор да би се овакво стање изменило. Радне организације не располажу изграђеним објектима за одмор, те стога овај проблем треба решавати ударним средствима. Активност синдиката и радних организација треба усмерити ка подизању објеката за одмор и ка формирању материјалних средстава. Општинско синдикално веће преporučило је да се од укинутог доприноса од 1,5 одсто издвоји наменски 1 одсто и да се та средства обједине у један фонд на подручју овог Већа. Ова средства служила би искључиво наменски за подизање објеката за одмор, углавном на Гочу (пошто за Гоч постоји урбаностичко решење).

Већи број решења после укидања К-15 могао се и очекивати. У самом почетку разматрања ове проблематике потребно је инсистирати на прихватању најбољег решења. Стога препорука Општинског синдикалног већа захтева пуну и озбиљну пажњу. Д. И.

Предлаже се оснивање једног наменског фонда

На саветовању које је Општинско синдикално веће у Краљеву недавно одржало са представницима синдикалних одбора и подружница било је речи о стварању бољих услова за коришћење дневног, недељног и годишњег одмора. Истакнуто

ШТА РАДЕ „НЕЗАПОСЛЕНЕ“ ЖЕНЕ

— Радни дан од јутра до сутра
— Запостављен положај у односу на запослене жене.

Готово незапажена од друштва, издвојена је категорија такзованих „незапослених“ жена на чији рачун се често шаљу и увредљиве примедбе уз оно обавезно „благо њима кад не раде“. Док се о проблемима запослене жене доста говори, дотле су ове друге запостављене и остављене саме себи да реше своје проблеме. Под утицајем већ уверених мишљења о њиховом некаквом повлашћеном положају често занемарује мо њихову значајну улогу у породици, које су захваљујући њиховом присуству заштићене брига савременог друштва. Од сличних схватања чак ни сами чланови породица нису далеко одмакли. Није редак случај да муж не постави жени — домаћици питање: „Шта радиш преко целог дана у кући?“

У разговору са неколико жена — домаћица различитог доба старости и степена образовања сазнали смо да им је заједничко рачно време у кући. Оно почиње устајањем пре свих чланова у породици и траје до касних сати увече.

Њихов дневни учинак је у скуваном ручку, у поспрешеној кући, опраном и испегланом рубљу, донетим намирницама са пијаци и трговине. При свему томе помоћ осталих чланова породице у неким случајевима је сасвим изостада или је незнатна. Док се у породицама у којима и жена ради ван куће узима помоћ са стране да део домаћи послоа. При свему томе, жена домаћица има и једну деакатну дужност васпитавајуће и у правилном одгоју подмлатка, при чему је друштво веома строго у оцењу резултата, с обзиром да је то њен преваходни задатак. Свака и најмања грешка у том погледу повлачи оштру критику друштва, јер се очекује да деца из породица у којима мајка не ради ван куће, морају у сваком погледу предначити како у васпитању, успеху у школи и њиховом физичком изгледу. Тек на овим питањима постајемо свесни стварне улоге и одговорности „незапослених“ жена. Тек онда постаје јасно свима какву оне одговорност преузимају у својој породици. А чиме јој се друштво и њени чланови породице одужују, да ли јој се пружа прилика за лични живот, а да не говоримо о њеној друштвеној афирмацији?

Једна млађа, незапослена жена са срећном стручном спремом рекла нам је да

домаћи посао, овакав каква она води, заглављује и некада јој се чини да живот постаје бесциљан. Поводом тога, она с првом замера нашем граду и друштвеном организацијама што не учине да се и ове жене укључе у друштвени живот који би им надокнадио занемарени положај.

— Како би лепо било — каже она — када би имало могућности да се преко значајних предавања курсева или окупљене у нека друштва или клубове, упознајемо са збивањима у свету, почевши од моде преко уметности, па све до политичких догађаја. Зашто, рецимо, наш град нема такве институције или организације у којима би свежеле жене итекако користиле? На тај начин би се и саме трудиле да своје радно време у кући скрате знајући да ће слободно време корисно искористити. Жене — домаћице могле би користити у установи за боравак деце у слободним часовима, у друштву какво је некада било Друштво пријатеља деце и другим сличним друштвима. На свим тим местима „незапослене“ жене би се могле запослати у слободним часовима, а ти ме би добиле прилику да се лично афирмишу, што многе од њих то и заслужују.

Домаћица средњих година води домаћинство од 4 члана. Сама ради све кућне послове и уз то бави се ручним радом. Она поставља питање зашто у нашем граду не постоји продавница домаће радности у којој би се оне давале рукотворине жана — домаћица продавале. Или, пак, бар када би се неко сетио да их окупи у неко друштво или задругу, па да путем изложбе прикажу својим суграђанима своје рукотворине.

Из ових неколико разговора и размисљања „незапослених“ жена проистиче да је њихово интересовање да вно прекорачило праг кућиња и да оне могу својим способностима послужити друштву више него што се обично мисли. А, такође оне траже од друштва више него што им се пружа. Све се оне слажу у једном. И поред велике ангажованости у кући, могле би одвојити довољно слободног времена и за друштвени живот, само ако би им се пружили услови, ако би их неко подстакло на такав рад. Можда би на првом месту о томе могла дати своју реч Конференција за друштвену активност жена.

Љиљана Борбенић

Како доћи до стана — то је опсесија многих грађана нашег среза

Погледи и мишљења

И ПРЕДУЗЕЋА БИ МОГЛА КРЕДИТИРАТИ ИЗГРАДЊУ СТАНОВА ПРЕКО БАНКА

Нови систем стамбеног кредитирања оставља радним организацијама извесан део средстава. То је у ствари онај допринос од 4 одсто на личне дохотке, који је и раније био намењен стамбеној изградњи. По новим прописима, предузећа ће моћи да из ових средстава дају кредите својим радницима. Али је изгледа, већ на

првом кораку, очигледно да ће радни колективи на тај начин својој администрацији „утрапити“ још један посао који нема директне везе са производњом.

Управо због ове околности, међу банкарским експертима однедавно се размисља о томе како би било да поменути посао за рачун предузећа обављају комуналне

банке и да за услугу наплаћују корисницима кредита извесан проценат. (Ако би камата на кредит за стамбену изградњу износила 2 одсто, банка би за своју услугу узимала — половину).

У пракси то овако изгледа: привредне организације би сва своја средства намењена стамбеној изградњи пренеле на банку. Одређен орган у колективу једног од одлучио колики износ кредита одобрава поједином раднику, а затим би такав списак упутно у банку. Разне манипулативне операције у целини би обављала банка, док би се предузеће потпуно ослободило гломазне евиденције о томе да ли сви корисници кредита уредно отплаћују своје рате.

Дневна штампа је већ јавила да се овакве комбинације у извесним градовима спроводе у дело. Идеју је, на пример, прихватила Београдска удружена банка и почеће да је примењује у најскорије време.

Знајући то, а и друге предности овог система, препоручили бисмо и комуналним банкама нашег среза да се

више заинтересују за ову могућност проширења својих услуга предузећима, и да радним организацијама предоче колико предности на њих има један такав аранжман. Поготово што колективи још оклевају у трошењу средстава намењених стамбеној изградњи.

Б. Мр.

Предлози и мишљења

Како основати дувачки оркестар у Краљеву

Све чешће се чује мишљење да је Краљеву потребан дувачки оркестар. Било је више покушаја да се ова идеја раније оствари, али се у томе није успело. Постојање музичке школе у граду, међутим, пружа реалне изгледе за припремање будућих чланова оркестра.

Тиме би се сачувала једна традиција, јер је Краљевачки ватрогасни оркестар ушао у историју народноослободилачког рата. Сада је дошао тренутак да се почне испочетка иако разлози аутогодишње паузе нису занемарени. Музички подмладак треба тражити међу младим радницима и ученицима. Досадашње ните, евовање ученика у привреди, трговини, вака основних школа и једног броја запослених у радним организацијама за аматерско музичарење подлога је за стварање дувачког оркестра.

Сматра се да у почетку треба окупити педесетак чланова и у слободним часовима радити по скраћеном програму. Да би успешно пратили наставу чланови будућег оркестра морали би бити ослобођени других ваннаставних обавеза у својим школама и колективима. Музичка школа би, такође требало да преузме обавезу за добру индивидуалну и групну наставу. Према неким претпоставкама школовање чланова оркестра трајало би најмање две године. После тога времена оркестар би наставно рад са једним диригентом.

Ако би се предлог о формирању дувачког оркестра одмах почео остваривати, верује се да би већ после годину дана рада могло доћи до његовог првог наступа са лакшим композицијама. Наравно, за новоформираног оркестар савременог састава требало би обезбедити све неопходне музичке инструменте. Али, то се по дразуму. Најважније је почети, а тада неће изостати подршка музичким аматерима који се тако дуго нису чули у нашим дворанама.

Мрв.

Б. К.

Угоститељи Врњачке Бање уводе „К-15“ за своје посетиоце

Нову туристичку сезону угоститељи Врњачке Бање, по свему судећи, спремно дочекују. Захваљујући пословном успеху у прошлој години, цене услуга нису повећане, а у фондове је издвојено 100 милиона динара што представља знатну суму за унапређење туризма у овој нашој познатој бањи. У жељи да укидање повластица К-15 у путничком саобраћају не утиче негативно на прилив гостију, што би проузроковало и мањи промет у угоститељству, Угоститељско предузеће „Београд“

увело је једну новину у свом пословању. Сваком посетиоцу који проведе у бањи најмање 21 дан обезбеђује бесплатан повратак. Значи да сви гости од сада имају попуст у путовању 50 одсто.

Угоститељско предузеће „Београд“ обраћа пажњу и на школовање кадрова на вишим и високим школама како би обезбедили што бољу услугу у својим објектима. Такође је предвиђена и адаптација хотела „Звезда“ која започиње за неки дан.

З. Станојевић

УГЛОВИ НЕКУЛТУРЕ

НОВА „РАЗНОДА“ МЛАДИХ КРАЉЕВАЧАНА

У граду на Ибру, још ранијих година, констатовано је да у зимским месецима културно-забавни живот није на потребној висини, да због тога посебно трпе млади људи и да низ ствари треба мењати баш у овом домену јавног живота.

Чињеница је да се од жеља и констатација није далеко одмакло, али то не даје за право појединцима да „сувишак“ енергије употребљавају на начин који не користи ни њима ни другим грађанима. Напротив!

Повод за ове редове је обилазак снега од самог почетка Нове године и све што он са собом доноси.

Док се жива у термометру кретала сасвим испод нуле, од многобројних клизавица, гуркања на пољаници и читаве армије младића и момчица на клизалима — готово се није могло проћи главним саобраћајницама.

Пре недељу дана, кад су температуре порасле, старији Краљевчани као да су одахнули. „Добро је“ — чули су се коментари, — „сад ће мо бар с миром да се креће мо по граду“.

Међутим, радост је била кратког века:

Исти они момци, који су до јуче од тротоара правилно клизалишта, сад су се не вероватно брзо преоријентисали на нови вид „разноде“. Влажан снег изванредно је погодан за прављење грудви, а ту могућност знатан број младих Краљевчана управо обилато користе.

Речју, миран свет поново доживљава непријатности дуж Лењинове, Омладинске и околних улица. Разаика је

само, у томе што се од садашње „напасте“ теже одбрањити! На пољаници и клизавицама довољно је било имати хитар рефлекс и добар поглед стаје којом се иде. Сад то не помаже, јер ако је на вас хитнута ледена груд

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Привремена спреченост за рад и повећање накнаде личног дохотка

Основни закон о здравственом осигурању у свом 56 члану предвиђа да се повећање накнаде личног дохотка за време боловања може остварити ако се осигураник налази на боловању дуго од једне године и ако се у међувремену општи просек личних доходака у организацији у којој ради, повећао најмање за 5%. Осигураник може тражити у року боловања да му се накнада личног дохотка повећа за проценат насталог повећања утврђеног на основу завршног рачуна за годину у којој је боловање започело и завршног рачуна за претходну годину. Повећање се остварује по захтеву и ако су услови испуњени повећање накнаде припада од првог дана по истеку године дана боловања односно од првог дана наредног месеца по утврђивању наредног завршног рачуна.

ЛЕП ГЕСТ ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА ИЗ АДРАНА

Недавно је Заги Кочовић, помоћној службеници

ва она обично долази иза лева и иза разних уличних углова и пасажка.

На жалост, још нисмо видели да је ко од ових „хероја“ грудвања опоменут или укорен од стране органа јавног реда и мира.

Б.

из школе у Адранима — била потребна хитна трансфузија крви. Жена је била пред поровајем, а наступиле су компликације (живот породице дошао је у питању!). У таквој ситуацији, цео колектив школе показао је да је заиста достојан титул просветног радника, и на томе им треба честитати.

На челу са директором, сви наставници упутили су се у болницу и своју крв понудили за спас другарице из колектива.

Лекари су одабрали оне најснажније и чија крв одговара — Сретена Давидовић, Вукосава Анимовић, Живадина Сеничић, Драга на Вујовића и Милу Радовић. А још њих шесторо чекало је пред вратима и нудило помоћ.

Како сазнајемо, захваљујући помоћи другова, Зага Кочовић се сад сасвим добро осећа.

Догађа се...

ТО ЈЕ НОВОПАЗАРСКА ДЕОНИЦА

Ових дана је било много тешко на саобраћајницама. Релативно велики снег који је покрио друмове отежао је путнички и теретни саобраћај. На појединим путевима саобраћајнице су биле потпуно прекривене јер су снежни наноси били толаник да није вредело улагати напора да се саобраћај нормализује. То није, управо, вредело ни покушати.

Само, оваквих примера је било мање. У краљевачком срезу само један. Није вредело чистити пут Нови Пазар — Сјеница јер је брзо завејан и покриван новим снегом. У свим осталим случајевима чишћење пута је било итекако корисно.

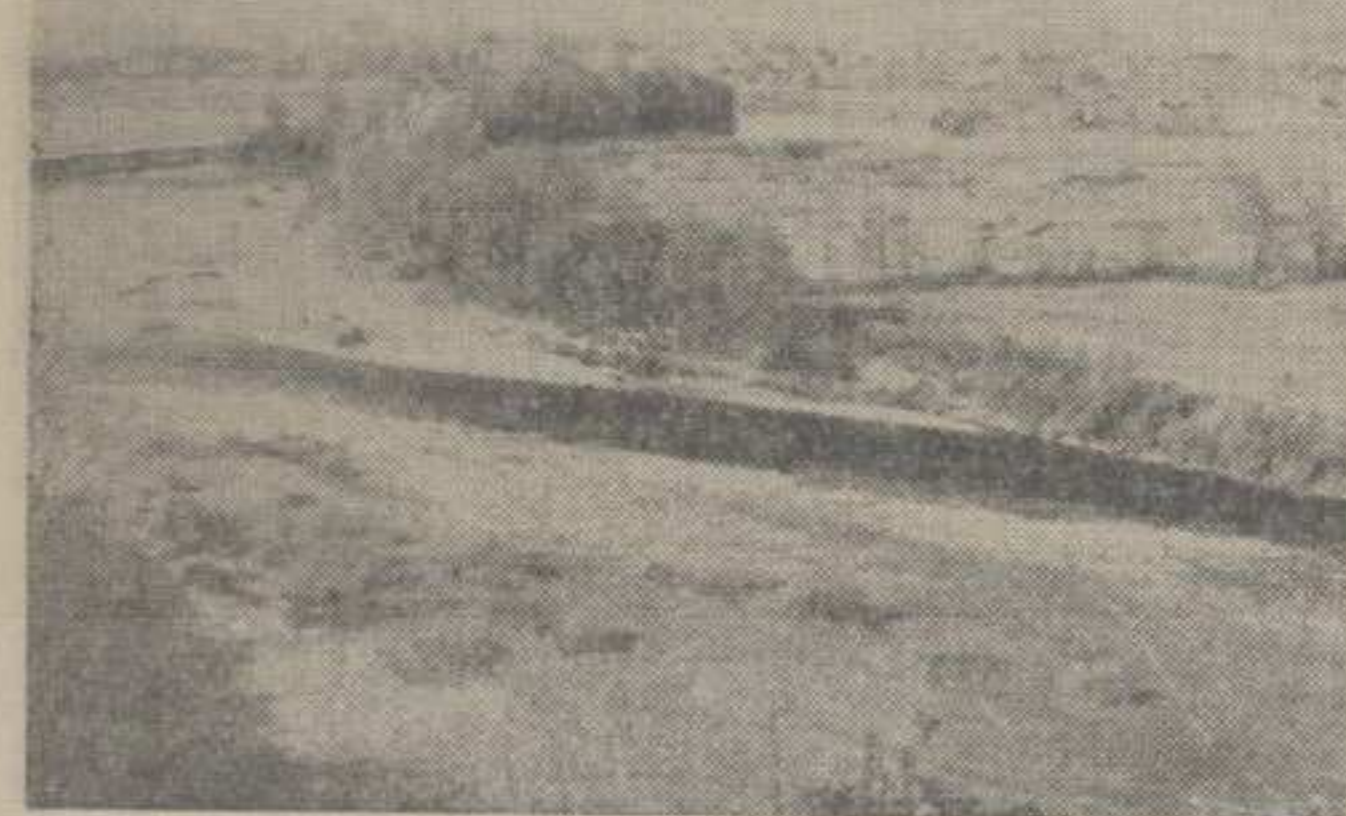
Мере чишћења предузимала су предузећа за путеве (а знамо да их у нашем, управо за наш срез има више) различито. Дешавало се тако да је део пута који води у једном правцу очишћен од снежних наноса, а да је други део пута непроходан. Случај је са деоницом пута Краљево — Врба коју држи новопазарска управа за путеве. Цео пут од Врњачке Бање до Врбе је био оспособљен за саобраћај. Од Врбе до Краљева кола су тешко успевала да стигну у град.

Интересујући се чија је то деоница пута добили смо одговор да овај део пута припада Предузећу за путеве из Новог Пазара.

А. Ц.

ОД КАД ПОСТОЈИ КРАЉЕВО?

Пише: Мирољуб Спасојевић

Поглед на Краљево и Ибар са обронака Баве и Жељина

Иако досад није било си стематских археолошких истраживања на теренима Краљева и околине, пронађени су трагови из неолита: културе гачаног камена, а касније и бронзаног и гвозденог доба — хапштата, потврђују да је овај крај био насељен од најстаријих дана. Испитивање хумки у околини тек предстоје. У I веку наше ере Римљани освајају ове крајеве и према садашњем стану научних истраживања тада долази и до подизања већих на села. Тада је на месту данашњег Краљева подигнуто веће римско насеље, са утврђењем ради заштите богатих римских рудника који су постојали по околним планинама. Када је аустријски путописац Феликс Каниц пролазио кроз стари Карановац, он је на левој обали Ибра наилазио на остатке римских зидова и римске старине (нарочито новац). Занимљиво је да римских трговаца има доста и у околини Краљева на више страна, тако да се може закључити да је читав овај предео био релативно густо насељен.

Од IV века варвари са севера угрожавају Мезију, која после Диоклецијанових реформи захвата и крај у коме се налази данашње Краљево. У вези с тим у овом периоду долази до обнове старих и до подизања нових утврбења, у овом крају: Рајановац; на левој страни речице Рибнице, на коси Сатрвенеку (неки историчари на-

зивају га Трајановац); Јанок, за који се претпоставља да се налази близу старе општине зграде у Конареву (код данашње железничке станице у Матарушкој Бањи). Период сеобе народа и развоја Византије, значајан је и за нас, с обзиром да византијска северна граница постаје позорница сталних сукоба, кад се под ударцима Хуна и Авара рачуна и прво историјско познато античко насеље које је постојало на месту данашњег Краљева.

Могућност постојања и обнове Јанок у времену од VII до X века, кога неки истраживачи изједначају са Дестиником (Достиником) Константина Порфирогенита као знатнијег војничког и трговачког центра, још увек није доказана, али је могућа. Међутим, постојање средњовековног насеља Рудно Тржнице у XIII веку (по неким само Рудно) нема потврде у нашим средњовековним споменицима и изворима. У сваком случају битисање неког насеља на простору садашњег Краљева, куда је пролазио важан средњовековни пут Београд — Жича, преко Цестина и Камшиоре с једне и Борча и Бреснице с друге стране сасвим је могуће. Сматра се да је долазак ком Турака ово насеље разорено, а становништво расељено.

Не може се са сигурношћу доказати када је настало ново турско насеље Карановац. По истраживањима др Хазима Шабановића, први

помен имена Карановац јавља се 1476. године у турским катастарским дефтерима. Ни значење саме речи Карановац није још увек у науци коначно решено. Има неколико хипотеза. Једна од њих полази вероватно од саске речи «каррен» што значи кола, па се претпоставља да је насеље можда постојало још за време српске средњовековне државе, када су у рудницима радили немачки рудари саси. Друга полази од имена турског спахије Карана који је имао посед на месту данашњег Краљева, мада је Каран српско име. По трећој, у народу се све до шездесетих година XIX века одржало предање да је насеље Карановац названо по «карановцу» или црном новцу кога су Турци убирали од Срба као дажбину.

Током XVI и XVII века Карановац је мање насеље које се наводи у турским катастарским дефтерима у више наврата. Старе аустријске карте такође га имају за бележеног. Позната Ешпелвинова карта из 1717. године, која представља Србију углавном у границама Пожаревачког мира с мањим полицама јужно од ове линије, има убележен и Карановац. Занимљиво је да га познати турски путописац Хаши Кафа и Евалија Челебија не помињу, па се из тога да закључи да је Карановац у овом периоду још увек незнатно насеље. За време познатог аустријско турског рата 1737. године Карановац се помиње као турско насеље које је много страдало. Отада се у изворима чешће помиње.

Од средине XVIII века Карановац израста као веће турско насеље које је насељено углавном Турцима из Новог Пазара и албанским живљем из Скадра, Призрена и Вучитрне. Тек десети део становништва чине Ср-

би. Када је 1748. године Јосиф Мистер аустријски официр пред Колин крајину пролазио овим крајем као ухаода пресбучен у манастирског сауту, наводи о тадашњем Карановцу ове податке: има 11 хришћанских и 89 турских кућа, 2 хана и 3 кафане, две пекаре и велику памију од камена. У алувијалној равни Ибра, захватајући простор између речице Заатрице на северу и данашње сточне кланице на југу. Српски део насеља налазио се испод данашње Пољопривредне школе. Оба ова насеља поново страдају у рату од 1788. — 1789. када је српски фрајкор пуковника Мухамеда дошао долином Мораве и Карановац порушио. Сматра се да је српски део насеља нешто мање страдао. Јер убрзо из овога рата помиње се да је поред тадашње цркве браваре основана и прва приватна школа. Све до почетка првог српског устанка, захваљујући живој трговини, Карановац се убрзо подиже тако да почетком XIX века има око 700 кућа и претежно је био насељен турским становништвом. Опис Карановца из тог периода, који дају савременици, приказују га као место с лепим и пространим вртима пуним цвећа. Овакав стари Карановац реконструисао је уметник Владимир Марјик (према идеји проф. Милосрада Јовића) и он је данас изложен у Народном музеју у Краљеву.

Јуна 1805. године приликом заузимања града од стране устаника Карановац је спаљен, а највећи део турског становништва отишао је за Нови Пазар. Тек тада почиње подизање српског Карановца — «почиње поновна грађња и вароши и утврђења» — како пише један наш

историчар. Карановац у ово време у плановима устаника има важну улогу, јер он у стратегијском погледу у односу на Санджак и Црну Гору представља полазну базу. Зато се у њему подиже и војна утврбења, међу којима и познати шанац Антонија Пљакића. Током 1806. године почиње обнављање трговачких веза између Карановца и Новог Пазара, међутим у наредним годинама долази до опадања с обзиром да су се одсељени карановачки Турци према нашим људима односили крајње окротно. Насељавање новог градаског живља вршено је како из околних села, тако и из ослобођених делова Турске, одакле је због неподношљивих услова нарочито бежало становништво које се занемало занатством и трговином. Колико је становника имао Карановац 1810. или 1812. године не зна се, али се рачуна да није било мање од 2000. Судским пословима бавио се магистар, а при крају првог устанка у Карановцу је било седиште војног команданта за неколико околних нахија. Седиште пожешке нахије такође је премештено у Карановац. Тада је радила у њему и основна школа. Брзи развој Карановца пресечен је у јесен 1813. године када су га Турци поново уништили. Тада долази повратак одсељених Турака из Новог Пазара, и других места.

У другом устанку Карановац је ослобођен међу првим градовима, а турско становништво се, као и за време првог устанка, повукло према Новом Пазару. Коначним ослобођењем Карановца испод турског ропства почиње његова нова историја. У овом делу Србије он брзо израста у један од већих центара. Леп опис старог Карановца даје Јоаким Вујић

«овај садашњи на веома лепом и равном месту при реци Ибри лежи и може до 116 домова имати, између којих понављате јесу дућани». Кнез Милош је 1824. године подигао нову цркву која и данас постоји, а поред ње Јоаким Вујић видео је и једну школу која је тада имала 30 ученика. За економско историју тадашњег Карановца занимљиво је да 1825. године има неколико трговаца који тргују са Аустријом, Грчком и Турском. Према првом попису становништва 1834. године Карановац је имао 1.022 становника. Једно време у њему је седиште пожешке нахије. Тада у Карановцу раде две основне школе, млађа и старија. 1839. године како наводи Јован Авриловић, Карановац је имао 303 куће, а 1859. има 1509 становника. За време уставо-браништва, почетком 1858., у тадашњој кнежевини Србији пришло се изради једног перспективног плана подизања телеграфских веза, па је у њему предвиђено подизање линије од Крагујевца на Карановац и преко Рашке у Нови Пазар и Скадар. До отварања «телеграфске штације» у Карановцу је дошао тек 1868. године. 1853. у Карановац је премештено Округно начелство и Округни суд из Чачка, а годину дана доцније премештена је и столица жичког епископа. Шездесетих година Карановац добија и приватну гимназију, али она се брзо затвара због малог броја ученика. Указом од 20. априла 1882. године Карановац је променио име у Краљево као усмену на проглашење Краљевине Србије. Тада већ Краљево има два парна млина, парно купатило, лепо уређену читавицу, и певачко друштво.

Свршетак у идучем броју

ЗАНИМЉИВОСТИ

ЗГРАДА У ДРВЕТУ

У прошлом веку један фармер из државе Вашингтон у САД саградио је кућу у једном бору! Кућа је имала два спрата и 14 соба. Бор је био потпуно прав и огромних размера. Читаво стабло било је високо више од 90 метара, док је од земље до прве гране дрвета могло да се измери читавих 30 метара.

КОРЊАЧА — ИНВАЛИД

Једна велика корњача из неког зоолошког врта у Америци, тешка више од 200 килограма, остала је без једне ноге. Помогао јој је један ветеринар: од гипса и дашчица, направио јој је вештачку ногу — у облику два точка!

Берба грожђа у мом селу

Када јесен дође у моје село настају најрадоснији тренуци бербе грожђа. Тада се осећа онај давно познати опори мирис уделе траве и лишћа. Под ногама цушти лишће загасито смеђе боје, а ваздухом се протежу танане нити паучине. У рано јутро меко се ледају танко прамење магле, а ветар својим немирним прстима односи лишће.

У јесен започиње велики посао. Тада одмора нема. Берба почиње. Берби грож-

ИБАРСКЕ НОВОСТИ
за НАЈМАЉЕ ЧИТАОЦЕ

НЕЗГОДА НА САНКАЊУ

На брегу се налазила велика стаза за клизање. Ту су се возили само храбри деца и девојчице јер је стаза била веома стрма. Кад ме другарица позвала на санкање, рекла сам: «Не смем, много је стрмо». Она је, седајући на своје санке, подругљиво рекла: «Кукавице», и — кренула низ брдо. Тужно сам гледала за њом.

Одједном... санке су јој се преврнуле и она је ударила о некакав камен.

Изненађено сам гледала, затим притрчала и њене санке стрпала на своје па их довезла кући. Касније, често сам посећивала своју болесну другарицу.

Славица Милановић.

Село под снегом

Глав, мртав и тужан је зими дан. Природа спава под белом покривачем. Далеко, далеко, пружа се беластава, млечна белина. У зимиско јутро гране дрвећа личе на црвене ватике. На

живим беспомоћним погледом. Са дрвећа падају велике наслагае снега уз тун и мукан јек. Све је замрзло. Преко лебеле, ледене коре прелазе сељаци умотани у шалове са натовареним ко-

у свим нашим селима и градовима.

Бранкица Јоксимовић, ученица — Краљево

голим гранама жбуња и дрвећа није изгледа као најразноврснији накит. Хладну, гробну тишину понекад преклеу у пољу урлик и завијање гласног вука. Понекад се виде зечји трагови. То је сирота мала животиња бежала испред крволочног вука. Где која птичица шћућурена и гладна гледа у даљину ту

на брковима им висити замрзлао ине. А, тамо у селу, кућнице притиска тешки терет од снега, а изнад њих повија се густ дим. Унутра је топло и пријатно. Тамо, вероватно пункара ватра од сувог грана и дели се топлим погача деци. Напољу се деца санкају, грудвају и веселе се зими која је дошла

Корази зиме

Зима гази у белом чарапама велики, прни облак носи у рупи и засипа ситним кишима, град, пољане и бродове у луци.

Дрвећу скинула лишће с грана јутро на селу обојила бело, траву покупила са ливадских страна животињама навукла топло одело.

Дану одсекла повелик део и ноћ за њим наставио тамну на брег навукла магле вео отерала сунце ка југу.

Око пећи сакупила дечицу члау док природу слатки дремеж хвата пуштош носи у свом крилу, а мразу широм отвара врата.

Дана Новковић, ученица — Краљево

Стубац поезије

ПАДА СНЕГ

Падај, падај, снеже, сунце више не жеже дану су хладни, а курјаци гладни. Поље је бело врапце занело, па сад лете јадни по стрехама гладни.

Мирјана Марковић, ученица — Краљево

СЕКА И МАЦА

Има лепу мацу једна мала сека, та је маца врло фина једе само млека. Кад јој нешто друго даш, каже да је зубић болан, сека мала зна то све ал мачкицу своју воли.

Љиљана Пауновић, ученица — Краљево

Рад Културно-просветне заједнице општине

Две деценије позоришног аматеризма и 10 година Аматерског позоришта

Краљево, јануара.

Председништво Културно-просветне заједнице општине Краљево, поред осталог, разматрала је на седници прошлог четвртка и питање организовања општинске смотре културно-просветних и уметничких друштава и бачких и војних дружина и припрема јубиларне прославе 20. годишњице позоришног аматеризма и 10. годишњице рада Аматерског позоришта. Председништво је том приликом најпре одлучило, да овогодишња општинска смotra свих области аматерског уметничког рада културно-просветних и уметничких друштава, бачких и војних дружина почне средином марта у неколико већих села и самом Краљеву. Проглашавањем победника и додељивањем награда и признања предвиђено је да се изврши на завршној свечаној приредби општинске смотре, која треба да се одржи поводом прославе Дана младости.

Крајем пролећа или почетком лета Председништво Културно-просветне заједнице краљевачке општине заједно са колективом Аматерског позоришта одлучено је тим поводом, да организују јубиларну прославу две деценије позоришног аматеризма у Краљеву и на општинском подручју и деценију рада Аматерског позоришта. Приликом тих јубиларних прослава предвиђено је у Краљеву сусрет најеминентнијих аматерских позоришних колектива из краљевачког среза и вероватно неки аматерски позоришни ансамбли из наше социјалистичке републике, који траје

ба да се представе својим најуспелијим сценским остварењима. На завршетку тог сусрета, одлучено је такође, да се одржи свечана представа краљевачког аматерског позоришта на којој ће бити позвани представници културног и јавног живота града, општине среза и Савеза аматерских позоришних друштава СР Србије. Том приликом биће свечано уручене дипломе и награде дугогодишњим позоришним аматерима у краљевачкој општини. Постоји могућности да и Републички савез аматерских позоришних друштава поводом тих ју-

биларних годишњица додељи краљевачким дугогодишњим аматерским позоришним радницима своје златне, сребрне и бронзане значке.

Јубиларна прослава годишњице позоришног аматеризма и рада Аматерског позоришта треба по први пут у краљевачком срезу да дође своје најпотпуније друштвено признање и сати сфацију. Јер најзад, последњих неколико месеци позоришни аматеризам у самом Краљеву готово израста у прави аматерски покрет.

М.

У КРАЉЕВУ ПОЧЕО ПРВИ СЕМИНАР ЗА РУКОВОДИОЦЕ ДРАМСКИХ СЕНЦИЈА

Краљево, јануара

У Краљеву је прошлог понедељка почео први семинар за руководиоце драмских сенција културно-просветних и уметничких друштава и бачких дружина по основним и средњим школама и глумце аматере из града и подручја општине. Преко 50 полазника већ слуша предавања из области позоришне режије, глуме, сценског говора и дијекције, затим позоришне шминке и сценске технике. Поред позоришних радника из Краљева на семинару су се појавили као предавачи и професори са Академије за филм, позориште и телевизију у Београду Обрад Неловић и Љубиша Божић.

Културно-просветна заједница краљевачке општине и Аматерско позориште, као организатори овог семинара који је предвиђено да траје

шест дана, доделиће свим полазницима дипломе.

М.

КУД «ШПАНАЦ» УСКОРО У НОВОМ ПАЗАРУ

Ових дана ће бити уговорено гостовање Драмског експерименталног студија КУД «Жикица Јовановић — Шпанац» из Студентског града на Новом Београду, у Новом Пазару, Рашки и неким другим оближњим градовима.

На овој крајкој зимској турнеји чланови студија извешће познату комедију «Шнајдерски калфа» од Јоакима Вујића.

Нема сумње да ово гостовање долази у време када је културни живот прилично замирио и да ће представљати не мало освежење за љубитеље комедије.

У ВИШИМ РАЗРЕДИМА ОСНОВНИХ ШКОЛА

Стручна настава заступљена са 79,34 одсто часова

Основне школе на подручју краљевачке општине у овој школској години углавном су решиле питање каставе у вишим разредима. Разлоге за ово требао би најпре потражити у стабилизацији наставног плана и програма, смањењу броја нестручног наставног кадра, бољем материјалном положају основних школа, довољним бројем учбеника и другом.

Од укупно 5.074 у вишим разредима основних школа 4.026 или 79,34 одсто часова заступљено је стручном наставом, док је 1.048 или 20,66 одсто часова нестручне наставе. За овако стање у часовима стручне и нестручне наставе постоји неколико разлога. Као један од првих разлога могло би да се наведе најпре то, што су неке школе у тражењу унутрашњих резерви после реформе испустиле из вида, да су квалитетно настава и добар успех најбоља гаранција те резерве. Насупрот тога неко основне школе у краљевачкој општини ишле су на смањење наставног кадра и стварању одсеља са великим бројем ученика. Као резултат тога појавило се и то, да су у овој школској год, нерадо примани нови наставници, јер по рачунима неких основних школа њима је било јевтиније да плаћају хонорарне часове, чак и тамо где је недељни фонд часова био већи него за једног наставника у овој школској годи-

ни само четири наставника за општетехничко образовање. Али ни то ипак није све. По многим основним школама за наставу тога предмета не постоје чак и најужније одговарајуће просторије. Ни једна школа, на другој страни, не би баш могла да се похвали да има чак и одговарајућу радионицу за извођење ове наставе. Ови разлози и прилично запажена произвољност у одабирању садржаја рада на часовима и недовољна координација у настави међу наставницима говори о веома озбиљним разлозима нестручности наставе из овога предмета.

Математика и физичко васпитање као предмети по сеоским основним школама у краљевачкој општини углавном су заступљени са 25 одсто часова. Стање међутим у погледу стручности са осталим предметима је знатно боља. Поред српскохрватског језика, чија је стручна настава заступљена са 91 одсто часова, могло би да се каже да је настава и осталих страних језика задовољавајућа.

Према интересовању нестручних наставника за стручним усавршавањем могло би с правом да се претпостави да ће и идних неколико година готово и нестати нестручно заступљени часови по основним школама у краљевачкој општини.

М.

Са једне оmlадинске приредбе

НОВЕ КЊИГЕ

ИСЦРПНИ ПОДАЦИ О НАШИМ ГРАДОВИМА

У публикацији «Србија — знаменитости и лепоте» зна тај део простора посвећен је општинским центрима нашег среза

Крајем децембра, у издању НИП «Књижевних новина» — Београд, појавила се једна веома корисна књига, која носи назив «Србија — знаменитости и лепоте». У облику материјала о различитим деловима наше републике, запажено место припадо је градовима и општинским центрима нашег среза.

Различити аутори, махом са овашњег подручја, дали су занимљиве прилоге, који говоре о историјском развоју градова на Пештери, у долини Ибра и у Поморављу. Књига иначе врло репрезентативно опремљена, говори и о природним лепотама, знаменитостима и географском положају свих седамдесет садашњих општинских центара у срезу: Тутину, Сјеници, Новом Пазару, Рашки, Ушћу, Краљеву, Врњачкој Бањи, Брсу, Александровцу, Крушевцу, Варварину, Бишевцу, Трстенику, Мрчаљевцу, Чачку, Горњем Милановцу и Лучанима. Највише текста и података — што је сасвим нормално — пружа поглавље о граду Краљеву и његовој најближој околини.

Овај прилог за књигу је припремио Миролуб Спасојевић, управник овадешњег Историјског архива.

(Б. Мр.)

УШБЕ:

ВЕЛИКИ БРОЈ СЛАБИХ УЧЕНИКА

Прво полугође ове школске године ученици Основне школе на Ушћу завршили су вишим слабиим резултатом. Од укупно 540 ученика, само њих 360 немају слабе оцене, док осталих 180 имају слабе оцене. Појединачно број слабих оцена се креће од једне, па до осам. Овако слаб успех добрим делом је резултат недовољне сарадње родитеља и наставника, нарочито код деце која су из удаљених места и путују у школу. Примећено је, такође, да је успех у млађим разредима бољи од старијих.

Д. Дугалић

ОСНОВНА ШКОЛА У ДЕЛИМЕБУ

Последњих година у Делимебу, селу на обронцима Пештера, догађају, се крупне промене. Прошле године Делимебани су довели струју у своје село изградивши далековод у дужини од 7 километара. Ове године или тачније 15. јуна, баш на дан завршетка првог полугодња, Основну школу су обасјале електричне светилке. Вредно је уз то напоменути да у овој школи ради бачка кухиња која ужива запажен углед у срезу.

З. Адемовић

Сцена из позоришног комада «Коштана», у извођењу аматера из Краљева

Музички аматеризам

Сусрет у долини Груже

— крајем фебруара и почетком марта

Краљево, јануара.

Традиционално такмичење аматера певача и свирача народне музике под називом «Сусрет у долини Груже» предвиђено је да се и ове године одржи у Витковцу 19. и 26. фебруара и 5. марта. Као једна од највећих музичких аматерских манифестација у краљевачкој општини окупила је само у прошлог години око 100 певача и свирача народне музике из краљевачког и крагујевачког среза. Прогодишњи «Сусрет у долини Груже», не само да је потпуно афирмисао аматеризам народне музике на подручјима ова два среза, већ је постао и пример сарадње између културно-просветних заједница општина Краљева и Крагујевца.

Културно-просветна заједница краљевачке општине и Одбор за организацију овог традиционалног музичког аматерског такмичења, пошто очекују већу сарадњу са Културно-просветном заједницом краљевачке општине, претпостављају да ће овога

Груже» да има до сада највећи одзив међу аматерима певачима и свирачима. Ради тога организатори с правом очекују да овогодишње такмичење покаже најбоље резултате у неговању аматеризма народне музике и још веће интересовање гружанских и моравских села. На завршној вечери предвиђено је и гостовање неколико веома познатих интерпретатора вокалиста и солиста народне музике и хумориста. Том приликом победницима традиционалног такмичења у Витковцу, према оценама уметничког жирија који ће бити састављен од културних и јавних радника из Краљева и Крагујевца, доделиће се новчана награда за најбоље постигнуте успехе у вокалним и инструменталним категоријама.

На овогодишњем такмичењу у Витковцу организатори «Сусрета у долини Груже» по први пут ће додељивати награде и за најуспелију остваривану или отпевану глумачку народну песму и игру.

М.

★ ФИЛМ ★ ФИЛМ ★ ФИЛМ ★ ФИЛМ ★ ТРИ НАРЕДНИКА

Један занимљив вестерн, који поседује све основне црте свог жанра: акције као средство драматског развоја, контраст између Индијанаца и белаца, одговарајући амбијент малог градића на Западу, атмосферу војне тврђаве и мало неопходне романтике. Поред свега, филм је обојен лаким и спонтаним хумором, који га чини још привлачнијим. Најзад, има у њему неколико изврсно снимљених сцена, од којих је сцена туче у кафани сасвим достојна једног Форда или Амтрика.

Ако додамо да су носиоци главних улога Френк Синатра, Дин Мартин и Сем Дејвис, онда је потпуно разумљиво зашто је (и поред тога што то заслужује) овај филм праћен аплаузом и одобравањем. Једно треба схватити: сврха «Три наредника» је искључиво да гледаоцу пружи два сата угодне забаве, и као такав се мора прихватити. А зар од вестерна — сем у ретким случајевима — и треба очекивати нешто више?

ОМИКРОН

Замислимо и изведен са јако наглашеном нотом пародирање и са сатиричним побудама, које губе ефикасност због своје мисионе неодољивости, филм Уга Грегорија приказује овај наш свет у једном клоуновском, лакрдијашком огледалу. Мистериозни становник планете Ултра, који је пронађен у канализационим цевима у неком италијанском граду, је главни јунак ове приче, и он ће помоћи режисеру да исеље људску грамежљивост, сујету, глупост и уопште читаво људско друштво, које из дана у дан све више постаје роб машина и спохо индустријализације. И једног дана становник планете Ултра, ојабен и разочаран друштвом у коме се нашао, одлучиће да се врати у бескрајне просторе космоса, и он ће то и учинити.

Штега, да нема многих збрканих и неодређених алузија овај филм потпуно неконвенционалне форме могао би да значи много више у својој поруци. Овако, могао би се стећи утисак да је прављен не нешалантно, већ помало неозбиљно.

Д. Илић

МИСЛЕЊИ ДА СУ ДИВЉЕ, УБИО ТРИ ПИТОМЕ ГУСКЕ

Кафекувар ловачке кафе-кајинице у Новом Пазару Хакија Пејић, страстан ловац и када год није у смењи, а време је погодно за лов, он је на терену. И, до бар је ловац. У четвртак, 20. јануара, била је, како то ловци кажу »хора« за лов на дивље патке и гуске. Ниска температура и залебена Рашка, уз то измаглица. Хакија је поранио са ловачком пушком и код Варевског крша, четири километра узводно од Новог Пазара, убио неколико дивљих патки. Само стотинак метара узводно, нешто касније, кроз шибље је угледао главе неколико гусака. Како је била магла, мислећи да су дивље, нанишанио је и три су остале погобене. Тек када је пришао да их узме, видео је да је одстрелио три домаће, тако зване јапанске гуске.

Власника, чија кућа није била далеко, обавестио је и обештетно плативши му по 5.000 динара за сваку. Месо и од домаћих гусака је укусно, али се овога пута ухватило скупо.

ности Ауто-мото друштва у Новом Пазару. Због јавашлаука, неодољивости у раду и бројних пропуста, морале су интервенисати и друштвене организације. Како није било кадрано, административним и стручним стањем средина, октобра месеца прошле године дошло је до расформирања Ауто-мото друштва, па су сви радници у радном односу добили отказе.

У уторак, 18. јануара, одржана је оснивачка скупштина Ауто-мото клуба на којој је изабрана нова управа од 9 чланова, надзорни одбор и дисциплинарска комисија.

На скупштини је донет и програм рада клуба. Поред текућих послова, овога пута је одлучено да у програм рада на обуци возаче убу и школе. У том смислу је и одвојено једно путничко возило за обуку ученика, што представља новину у раду ових клубова.

МАЛЕ ШАЛЕ

УЗАЈАМНЕ НАДЕ

Учитель: Надам се, Стево, да нећу видети како прени сујеш из туђе свеске писме ни задатак.

Стева: И ја се наддам.

МРАЧНА ПЕРСПЕКТИВА

Отац: Синко, шта ћеш по стати, када завршиш студије?

Син: Човек у дубокој старости.

ГАСТРОНОМСКА АРИТМЕТИКА

Учитель: Ако ти, Миша имаш два сендвича, а ја такође два сендвича, шта ћемо уствари нас двојица имати?

Миша: Лак доручак.

КОМПЛИМЕНТ

Отац (који је помогао син да уради задатке) пита сина: Шта ти је рекао учитељ, када си му показао превод?

Син: Учитель је рекао да сам из дана у дан све глупљи.

ОД ПЕТКА ДО ПЕТКА

КРОЗ КРАЉЕВО

КРОЗ КРАЉЕВО

биоскопи

»Ибар« — (17 и 20 час.) до 30. јануара — »Годи и мртви« (амер.) од 31. јануара до 2. фебруара — филм још није уговорен, од 2. до 6. фебруара — »Одмор ратника« (франц.).

»Сутјеска« — (17 и 20 час.) од 27. до 30. јануара — »Златни тријумф« (франц.) од 1. до 2. фебруара — »Крај нашег света« (пољски) и од 3. до 6. — »Банда хулигана« (пољски).

дежурна апотека

До 30. јануара — »Помоћ« у Омладинској улици 50, тел.: 21-641. Од 31. 1 до 6. II — »Прва народна« на Тргу Маршала Тита 3, телефон: 21-564.

игранке

У сали »Електрокомбината« недељом у 16 час. Свирају Врњаци. Четвртом, суботом и недељом у сали Дома ЈНА Од 19 часова — свира Забавни оркестар Дома.

музеји

Народни музеј — Караборјева 3. Отворен сваког дана пре и после подне (сем понедељка кад не ради).

галерије

Галерија фресака — Караборјева 1. Отворена (сем

уторка) од 9 до 12 часова, Четвртом и од 15 до 17, а недељом само од 9 до 13 часова.

библиотека

Народна библиотека (Дом друштвених организација): сваког дана — сем недеље — од 7 до 14 и од 16 до 19 часова. Дечје одељење ради само по подне.

важнији телефони

Спортска обавештења	98
Дежурна служба СУП-а	92
Ватрогасна служба	93
Станица за хитну помоћ	94
Градска болница	21-433
Дежурни електричар	21-299
Железничка станица	21-399
Аутобуска и ауто-такси станица	21-181
»Путник«	21-430
Хотел »Турист«	21-350
Сервис »Аутотранспорт«	21-722

ВРЊАЧКА БАЊА

биоскопи

»Козара« — до 27. јануара: »Шпијун по заповести« (амер.) и »Бубеова девојка« (италиј.), од 28-30. — »Нена јављени састанак« (енгл.). Од 1. до 3. фебруара — »Казанова са Дунава« (енглески). Од 1. до 3. фебруара — »Казанова са Дунава« (енгл.) и »Спортски живот« (америч.).

»ПАТРИОТА«

Један члан колектива текстилане продавнице »Тканина« у Краљеву (и згледа — пословоћа), недавно је вишен како чисти снег са крова радње — заставом СР Србије!

Што би рекли — човек је патриота таквог калибра да се никад не одваја од националног знамења.

ЈЕДИНИ НАЧИН

Чујемо да је један краљевачки милиционер ошамарно неког од оних насртљиваца што у Омладинској и Левиновој улици грудвама габају мирне пролазнике.

Не знамо како на то гледају његове старешине, али што се нас тиче поручили бисмо другу милиционеру:

— Следећи пут, пријатељу, ударај обема рукама. Јер, изгледа, дружчије не вреди!

ПА ОНДА ШТЕДИ!

Један наш колега, ту скоро, хтео је да подигне читав улог са штедне књижице у краљевачкој пошти. Али, пошто су у

његово име, улагала повац и друга лица — службеник поште рекао је новинару да се књижица мора слати на саврење Главној штедионици у Београду.

Човек је, након му се журило, пристао да сачека.

Цифре су брзо сравњене, али је трошкове сравњења (шест нових динара!) — платио штедиша.

ПРОВЕРЕНО

Ако купујете ону малу портабу писаћу машину (Топс М2) — не улазите у краљевачке књижаре. У продавници »Радиотон« знатно су јефтиније...

... веровали или не — за читавих 70 нових динара!

ПОТРЕБНИ СУ

Краљевчани хитно траже већи број чамаца и скеља.

(Не бојте се — није у питању поплава!).

То грађани решавају проблем кретања по улицама у време док се снег отапа.

КАД ИХ ВЕЉИМА

Пројектантска кућа »Стадион« у Београду за рачун Краљева прави урбанистичко решење Богу товачке Бање и Гоча. То ће нас коштати — укупно 100.000 нових динара.

Био би можда упола јефтиније да смо посао дали овдашњем Заводу за урбанизам или оном архитекти што је дипломирао (са осмицом!) управо на урбанистичкој разради Гоча.

Само, куда бисмо онда са оних педесет хиљада рки? Та, паре ваљда постоје зато да би се — трошиле!

»ШЕРЕТИ« И ПО

Ових дана, зид око шалтера за продавање кара

та на железничкој станици у Врњачкој Бањи био је свеже офарбан масном бојом.

Особље станице, истинито, није поставило никакво упозорење путницима...

... Али се зато из прикраја слатко смејало кад би ко од њих »удесио« капут!

ДОСЛЕДНИ СЕБИ

Када нема снега, одлично се види које путеве у околини Краљева одржава Предузеће за путеве у Новом Пазару (они су убедљиво најгори у овом делу Србије).

Међутим, и сад по снегу такође се зна о којим се путевима »брину« Новопазарци: На делу Ибарске магистрале од Чачка до Милочаја, на пример коловоз, је потпуно очишћен. Одакле — према Краљеву — снег и даље стоји.

А управо тај део пута одржава предузеће из Новог Пазара.

ХУМОРЕСКА

СВЕ, СВЕ, АЛИ ВЕЗА...

Био једном, можда давно, а можда баш и у ово наше време, један човек и имао као и сви људи у причама које овако почињу — три сина. Гајио их он и неговао, али не онако како је мајка гајила Предрага и Не нала на преслици и десници руци, већ на дечјем додатку и приходу од хонорарног рада у својој установи.

Али једнога дана, када његова установа пређе на правилик и укине хонорарни рад, отац увиде да тако више неће моћи, па сазва синове своје на рочиште. Рече им тада да су слободни и да могу ићи на коју хоће страну и тако сами себи хлеб зарађују. Рече им и то да се после извесног времена поново окупе код њега да види шта је који од њих постигао у жиоту.

После тога синови одоше, а отац оста сам да самује као што су усамљени случајеви самокритике код нас. И кад прође подоста време на, отприлике онолико, колико је прошло откако је започета ова недовршена реформа школовања, окупише се синови код свог оца.

— Деде, шта си ти стекао у живото? — обрати се отац најстаријем сину.

— Завршио сам гимназију, затим факултет. Сада радим као професор. Имам лепо радно место и лепог путањају у друштву.

— Имаш ли стан? — нас тави отац са запиткивањем.

— Немам... Ми у просвети тешко добивамо...

— А имаш ли пара на штедњи?

— Откуда ћу имати, кад и сам знам...

— Па каква ти је, сине, онда та твоја репутација што је имаш?! рече отац, и да се не би још више разочарао, брже-боље се обрати средњем сину:

— Хајде, сада ти реци шта си постигао!

— Па ето, оче, завршио сам средњу стручну школу. Посао ми није напоран. Удесио сам да главни део посла оставим за прековременни рад и тако увек обезбедим добру зараду... Подигао сам себи кућицу, лепо је електрифицирао. Идем често на терен, тако да и ту имам лепог зараду. Уште лепо сам нешто пара, тако да ћу касније уз помоћ једног кредитног моћи и кола да купим...

— А ово већ може! — за сијаше старији син, који се ху добила тужан изглед после разговора са најстаријем сином.

Дође ред и на најмлађег сина да и он покаже своју лепотину.

— Ја сам ти, оче, као што и сам знаш био слаб бак. Два пута сам понављао исти разред, тако да сам изгубио право на даље школовање. После тога сам закључио да се ја главном не могу пробијати кроз живот, па реших да то покушам на гами. Почео сам тада да тренирам фудбал и убрзо сам постао фудбалер који обећава, како се то данас каже код нас за младе снаге. Играм за један клуб који има јаку управу, а слабе

играче. Што се тиче пара, изгледа да се тога код њих увек нађе. Плаћају ми хо тел, јер не желим да се мотам којекуда. Дају ми харину, као и проценат од сваког датог гола и од сваке утакмице.

Када ми год затреба мало више пара, ја се обратим њима, почнем да их уцељујем, и они морају да ми дају, јер ја одох...

— То, сине, то! — кликће старина, као што је некада давно кликтао Старица Новак гором Романијом својим синовима. — Тако треба, тако!

— Чекај, бре оче, нисам још све рекао. Помоћу везе успео сам да ме приме на посао који ја, узгред буди речено, и не обављам. Само се појавим првога колника да ме благјиник види. То је, знаш, због радног стажа... Онда, помоћу везе успео сам да положим пријемни испит на једној вишој школи. И кад испите дајем и ту веза ради. Ускоро ћу и диплому добити јер ће ми једнога дана затребати кад ме ноге буду издале...

Отац беше просто запалео слушајући свог сина, али на крају хтеде изрећи ону познату народну: Све, све, ал' занат, али му се омаче, ни сам незнајући како, па изусте: СВЕ, СВЕ АЛ' ВЕЗА!

Тако је то.

Веља Бранић

Западно-моравски рудници угља »РАДЕ ВИЛОТИЈЕВИЋ« — Мрчајевици

ВРШЕ ПРОДАЈУ

ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА

Путем ЈАВНОГ НАДМЕТАЊА. На дан 1. и 2. фебруара 1966. године од 8 до 14 часова и то:

1. Теретна кола »ФАП« у возном стању са почетном ценом коштања 2.000.000 — динара (у старим динарима).

2. Полутеретна кола »ФИЈАТ« — 620 од 2 тоне у возном стању са почетном ценом коштања 1.200.000 — динара (у старим динарима).

Право на лиценцију имају све привредне организације и установе првог дана јавног надметања а другог дана имају и сва остала приватна лица.

Пре почетка лиценцијације полаже се 10% на име кауције од одређене полазне вредности за лиценцијацију у готову или чеку.

Предња основна средства могу се видети 31. јануара 1966. године, или на сам дан лиценцијације у дирекцији предузећа.

(Ог. — 15)

Скупштина општине Александровац

Продаје

Путнички аутомобил марке »Застава« 1100, у исправном стању.

Продаја ће се обавити на дан 4 фебруара 1966. године у 10 часова у двористици Скупштине општине у Александровцу путем јавног надметања. Почетна цена биће саопштена од стране комисије приликом отварања лиценцијације.

(Ог. — 13)

СРЕСКИ ОДБОР ССРН — КРАЉЕВО ИЗЛОЖИБЕ

ЈАВНОЈ ПРОДАЈИ

Путничко возило марке »Фиат« 1300 у исправном стању, произвођа 1961. године. Почетна цена је нових динара 15.000.—

Продаја ће се извршити на дан 4. фебруара 1966. године у Среском одбору ССРН-а у Краљеву, са почетком у 8 часова.

Право учешћа имају радне и друштвено-политичке организације и приватна лица.

Возило се може прегледати сваког радног дана од 7 до 14 часова.

НЕОДГОВОРНОСТ

Иако су далеко од градске вреве и пажње бројних љубитеља фудбала, краљевачки фудбалери ни за тренутак нису препуштени само тренингу и ђудима снежне планине. Свакодневно неко »скокне« до Гоча, тек толико, да обиђе »децу«. Сви мисле да се краљевачка екипа озбиљније, него икада до сада, припрема да настави јесењи успешан »ход по муканама« и избори за следећу годину друголиташки статус. Међутим, док добра већина појединци успешно прве напоре које нови вид тренинга намеће, докле појединци откажују послушност и самовољно напуштају припреме, да се касније, »сетивши се« послематка које ће из тога произаћи враћају покајнички у фудбалски логор. Колико то ремети један већ усталени ред, није потребно посебно наглашавати. Више од тога вреди истаћи ону другу страну: преступници још нису довољно схватили да тим својим поступцима крше радну дисциплину (појединци које обухватамо овим написом преко фудбала, односно клуба, имају једини радни однос) која је у садашњим условима неопходна. Клуб је пропавши кроз »Силау и Хариду« изборио друголиташки статус, а после тога у изванредним условима, који су се граничили са немогућим, изграђују средом и недељом, прелазећи за седам дана растојање од Титограда до Зрењанина и од Прилепа до Суботице, успео да освоји такву залиху бодова на којој би могли многи искуснији тимови да позавиде. Значи, о успеху клуба у јесењем делу првенства може да се говори. Међутим, тиме је тек пола посла завршено. Остаје она друга, много тежа и неизвеснија половина, у којој ће борба бити далеко жешћа и непоштеднија. Краљевачани немају довољно искусну екипу да би могли мирно да чекају пролеће, јер:

— задатак бодова није тако велика;

— много је кандидата за испадање, а никоме се не напушта Друга лига, односно, нико се још не предаје;

Уложени труд, уложена материјална средства, захтев да се у спортским борбама докаже вредност која је тако дуго била оспоравана — то су све довољни разлози да чланови екипе уложе нове напоре и нови труд. За то је потребно много залагања и самоодрицања. А, то је могуће само под условима да сваки појединац да све од себе како би и успех дошао.

Ако је тога свесна читава екипа, односно, ако је и то био повод и основни разлог да се крене на Гоч, на скупе припреме, онда је збиља несхватљив поступак оних који руже тај ред и то јединство. Стандардни првотимци Зимонић и Тимотијевић, у првом реду, морали би то да знају и да најпре на то помисле када било шта чине.

Сва инвестирања и сви напори, без тога јединства и решености да се посао докрајчи, била би узалудна. За то би у крајњем случају неко требало и да одговара. Тако мислимо ми, а тако и сви они којима је овај клуб и разанода и брига и — све.

Д. Б.

Спорт

★★★★★★★★★★

Тема за дискусију

ФИНАНСИРАЊЕ, АЛИ КАКО И ШТА?

Као и ранијих година, тако и сада у центру пажње је па самим тим и интересовања, дискусија о питању финансирања спорта, односно спортских организација. Иако је већ поприлично рашчишћено шта и кога финансирају (читај: финансира се спортска активност), остаје нерешено како све то усклађати и да ли у садашњим условима одвијати квалитетан спорт од оног остаог.

Предложено је да средства за физичку културу која се одобравају за ову годину иду у фонд за физичку културу. Већ сама та околност довољно јасно истаје једну нелогичност. Питање је колико једна таква институција може да врши »праведну« расподелу средстава, односно колико је она у току збивања и колико познате прилике у појединим клубовима па самим тим и њихове потребе. У садашњим условима поменуту фонду има првенствену дуж-

ност да прикупља средства Спортске прогнозе и Лотоа и да их користи за потребе које су већ одређене — изградња спортских објеката и доградња већ постојећих.

Ако већ постоји Општински савез организација за физичку културу, онда је и природно да он обједињује рад свих клубова на подручју општине Краљево, да има увид у њихову активност и природно да зна какве су им могућности и колике су им потребе. По свему судећи у третирању проблематике финансирања клубова, односно активности, ишло се обилазним путем, што ће, уколико се тако и усвоји, створити и одређену реакцију. Да ли ће неко други осим СОФК-е моћи да оцени стварне потребе па сходно њима и одредити средства која су за одређену активност и потребна?

И најзад питање финансирања квалитетног спорта. Ако се било чим не разграниче појмови шта је то квалитетни спорт и да ли га треба неговати и финансирати, онда ћемо доћи у ситуацију да се по истим критеријумима односимо према целокупној спортској активности и да истим аршином меримо потребе и аматерске и неаматерске спортске организације. Догоди ли се да се из истих фондова одвајају рецимо средства и за аматерске клубове и за аматерски клуб Слогу која има статус неаматерске организације — да не помислимо бициклизам и његове врхунске такмичаре, доћићемо у ситуацију да ће она друга страна гледати у висини средстава која се дају попутим спортистима прилику и за себе. Па када се касци је, сасвим логично, не улавоље захтеви, онда ће да окружи већ припремљена крилатица: »Па Слога све покупи«. Наравно за бициклизам нико неће рећи ништа јер он и до сада није изборно себи право да се третира и финансира као квалитетан спорт.

Потешкоће су очигледне из много разлога. Али је за то ипак могуће већ на самом почетку разграничити третмане и тако их пласирати.

Слога је све победе извојевала на домаћем терену — (На слици: са утакмице у Краљево)

УСКОРО ПЧИЊЕ ИЗГРАДЊА ДОМА КАЈАКАША НА ИБРУ

Краљевачки кајакаши ће по свему судећи ускоро до бити свој »кров над главом«. Захваљујући помоћи младог архитекте Д. Рашковића, и грађевинском предузећу »Каблар«, све је спремно за почетак радова на изградњи дома кајакаша на Ибру, у Краљево. Дом би за чију је изградњу већ обезбеђен део средстава, имао два хангара, радионицу и гардеробу, за тим десет кабина за корисничке плаже, са тушевима на равном, један покретни сплав и велику терасу.

Објекат који ће се градити из средстава спортске прогнозе у склопу је урбанистичког уређења плаже и омогућиће поред развоја кајака

шког и развој пливачког спорта у граду. При дому ће постојати и спасилачка екипа која ће осим своје већ одређене службе, вршити и обуку нових кадрова. Кајакашки клуб ће издавати купачима и чамце за вођењу уз одређену наплату. Осим тога, посетиоци овога објекта, који ће бити подигнут по ред кућице чувара водоводне пумпе, испод летње баште, моћиће за време купања и да се освеже хладним безалкохолним пићима.

У колико не буде непредвиђених потешкоћа, дом би могао да буде готов за почетак сезоне купања у јуну, а најкасније у јулу месецу.

Д. Б.

ИН МЕМОРИЈАМ

Дана 2 фебруара 1966. године навршавају се четири године од смрти мога јединог сина.

МЛАДЕНА-МЛАБЕ
ЈЕВТОВИЋА
из Буковице

тим поводом у недељу 30. јануара 1966. године на гробљу у Буковици у 13 часова одржаће се помен.

Молимо сроднике и пријатеље за учешће на помени.
Мајка Радмила
(Огл. — 13/66)

КУД »МАГНОХРОМ«

Краљево

Врши пријем нових чланова за фолклорну, музичку (певаче народне и забавне музике) и драмску секцију.

Пријем нових чланова вршиће се понедељком, средом и петком од 17 часова у просторијама друштва у Улици Цара Лазара бр. 69.

Управа друштва

(Ог — Б)

ДТВ »Партизан« у Врби се припрема

Почетком фебруара — академија

ТРИ НАРАШТАЈА ВРЕСКИХ »ПАРТИЗАНОВАЦА« ПРИ ПРЕМА ЈАВНУ ВЕЖБУ

Друштво за телесно васпитање »Партизан« из Врбе улази у нову годину са пемањеним интензитетом активности. Сваке вечери сала Задружног дома препуна је вежбача. Четрдесет чланова ове организације, сврстаних у три категорије: пионири, омладинци и старији чланови, врше опсежне припреме за свечану академију, посвећену раду друштва, а која ће се одржати 5 фебруара ове године у Врби. Академија ће у ствари бити смотра снаге и достигнућа ДТВ »Партизана« који је дуги низ година окупљао велики број чланова и важно за једну од најјачих организација у читавој земљи. Бројне су смотре и слетови на којима је врбски »Партизан« достојно и успешно презентовао своје село, своју општину, срез па и Републику Србију. У заједници са месном организацијом Савеза омладине »Партизан« је окупно највећи број младих људи и пионира, ма да нису мимовиђени и они »стари« који су одавек били носници активности и главни покретачка снага.

У низу својих активности, Врбљани припремају и велики јавни наступ целокупног чланства који ће се почетком априла одржати на школском полигону.

ки јавни наступ целокупног чланства који ће се почетком априла одржати на школском полигону.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈА

Продајем БМВ 250 кубика, исправан. Произвођача 1954-7. Букумира Мирко, Конарево.

(Огл. — 11/66)

НЕВАЖЕЋЕ

Оглашавам неважећим све дочанство IV разреда основне школе издатог 1944 године у Чукојевцу на име Премовић Драгољуб.

(Огл. — 12/66)

Оглашавам неважеће сведочанство о завршеном VIII разреду основне школе издатог 1965. године у Краљево на име Жрвнар Мирослав.

(Огл. — 10/66)

РАЗНО

Одричем се своје жене Наде Симоновић Јовановић, рођене Бековић, која ме је самовољно напустила септембра 1965. године. Њене

дугове од тада на моје име не признајем. Повео сам бракоразводну парницу. Мирослав Јовановић, Караборбева 6.

(Огл. — 14/66)

ФОТО »СТУДИО« ИЛИВ

Лењинова 9 Краљево

Поново је почео рад 1. јануара 1965. године и вршиће све врсте фото услуга: снимање и израда црно-белих и колор фотографија. По позиву врши фотографирање у становама, радњама на скуповима и друго. Телефон 21-950.

(Огл. — 15/66)

МЕЊАМ двособан конфоран стан величине 60 м² у Кидричевој улици 90/6 преко пута Аеродрома за одговарајући у граду (може и мање величине). Видети код Драгана у Штампарији. (Огл. — 16/66)

У току је акција „Сви на снег“

ТРСТЕНИК, ЧАЧАК, РАШКА И ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ НАЈАКТИВНИЈИ

Препорука Среског савеза све радне организације и организација за физичку културу у организовању велике акције »Сви на снег« којом треба обухватити све школе, све гарнизоне ЈНА.

војеног програма масовних такмичења на подручју читавог среза и који се дели на три дела, везана за три периода.

Колико је постигнуто до сада није потребно посебно истацати. Зна се да многи општински савези нису уложили баш много труда, па су акције у таквим центрима попримеле карактер кампањског рада и то углавном у тз. »трећем периоду«, у летњем периоду када је исте и најлакше организовати. Међутим, замислимо је и планирано је да ова масовна такмичења буду трајна и да се само форма мења сходно временским условима.

У досадашњим такмичењима свакако највише успеха постигли су Трстеник, Чачак, Рашка и Горњи Милановац. Посебно је вредно истаћи Горњи Милановац и Рашку, градове у којима су ови обавили масовних такмичења већ добили своје бројне пристајале и поста ли такорећи традиционални. И акција »Сви на снег« у овим местима обележена је до сада врло успешно јер се одвија на бази већ усвојених и разрабених програма и са могућностима које стоје на располагању.

У препоруци Среског савеза организација за физичку културу, с обзиром да се ради о једној акцији, трајној и масовној, посебно се истиче нужност укључивања Савеза омладине општина, Синдикалног већа, савета за физичку културу, гарнизона ЈНА и Социјалистичког савеза,

НЕОБИЧНИ СВЕТ

КАД СУ МАГАРИ 1124. ГОДИНЕ ЗАУЗЕЛИ БЕОГРАД, СРБИЈАНИ СУ ТРЧАВУ КАМЕН ПРЕНЕЛИ У БЕМУН, И ТАМО ПОДНИГЛИ НОВ ГРАД. ВИЗАНТИЈЦИ СУ ЗАУЗЕЛИ БЕМУН ТРИ ДЕСЕТИНАЈЕ КАСНИЈЕ, ПРЕНЕЛИ НАЗАД ГРАЂЕВИНСКИ МАТЕРИЈАЛ И ПОНОВО ОДГРАДИЛИ БЕОГРАДСКИ ГРАД.

НЕ САМО У ХОЛАНДИЈИ ВЕГ И КОД НАС ЈЕ БИЛО МНОГО ВЕТРИНАЧА. ДАНАС СУ ТО МАХОМ РУШЕВИНЕ. НАЈВЕЋА ЈЕ БИЛА У МАЛЕНЦИЈИ КОЈА ЗРЕЊАНИНА А НАЈСТАРИЈА У ОУТИВАЊУ НА БРАЧУ, ПОДИГНУТА 1893. ГОДИНЕ

ПРВИ БОЗ У БЕЛЕВО СТИГАО ЈЕ 1. СЕПТЕМБРА 1908. ГОДИНЕ. ВЕЛИКА МАСА ОВЕТА КОЈА СЕ ОКУПИЛА НА СТАЊИЦИ МЕЂУ КОЈИМА НЕКИ КОЈИ СУ ТАДА ПРВИ ПУТ И БИДЕЛИ ПРИСУТНИ — ЖИВЕО БОЗ

К-15 је укинута... Шта са средствима саобраћајног доприноса у 1966. години и убудуће?

ИДЕАЛНА ПРИЛИКА — АЛИ БЕЗ ЖУРБЕ

Укидање повластице К-15 створило је и одређену реакцију. У исто време то је послужило као повод за дискусију: КАКО БЕМО И КУДА УБУДУЋЕ ОДЛАЗИТИ НА ОДМОР, КАКО БЕ СЕ КОРИСТИТИ СРЕДСТВА САОБРАЋАЈНОГ ДОПРИНОСА кога ће радне организације и даље одвајати, да ли је сада трептук да мало студиозније (кад већ то није раније учињено) прибемо решавању проблема тз. «континенталног» туризма, односно, није ли дошао онај прави моменат да размислимо — ушта употребити сва она средства која смо

трошили на одласке (не сви наравно) на море и друга далека путовања. А зна се да је на подручју општине Краљево само у 1965. години уложено (не зна се једино да ли је толико и утрошено) преко 300.000.000 старих динара у тај фонд саобраћајног доприноса.

На питање: КАКО ИСКОРИСТИТИ СРЕДСТВА ДОПРИНОСА ЗА 1966. И НАРЕДНЕ ГОДИНЕ, одговарају: Скупштина општине Краљево, Фабрика вагона, Електрокомбинат и други заинтересовани за проблеме одмора и подизање објеката за рекреацију.

ЗАЈЕДНИЧКИ ДОГОВОР: УДРУЖИТИ СРЕДСТВА

Скупштини општине Краљево сазнали смо да су у току разговора по овом питању. Скупштина је за УДРУЖИВАЊЕ средстава саобраћајног доприноса, речено нам је. Ми смо за договоре са Општинским синдикалним већем које је већ донело одређене закључке.

Значи од укупног доприноса за повлашћену возњу одвојити и удружити 1% за изградњу објеката и рекреативног центра на Гочу за недељни и годишњи одмор, а један део оставити за изградњу објеката за дневни одмор;

формирати (од преосталих 0,5%) фонд за одмор, унутар фонда заједничке потрошње, преко кога би радне организације — према критеријумима који се усвоје, давао помоћ својим радницима при коришћењу годишњег одмора за смањење трошкова у саобраћају, исхрани и смештају.

Иако од ових основних идеја заједнички је договор да се свим радним организацијама на подручју општине доставе, у одређеном року разуме се, елаборат са предрачунским вредностима свих објеката намењених за рекреацију и одмор која би се финансирао из удружених средстава, како би се чланови колектива изјашњавали да ли прихватају такав програм. Најзад, сагласни смо да све радне организације, односно органи управљања распишу референдум за 10. фебруар на коме би се одлучивало о удруживању.

Поступак и одлуке које су на нивоу Општинског синдикалног већа донете у складу су са препорукама које је дало Републичко веће за Србију, у којима се наглашава да средства о којима је реч треба укључити у фонд заједничке потрошње са наменом за одмор. Већма је нужно усвојити и онај други део препорука у којима се говори да се треба енергично супроставити тенденцијама укључивања ових средстава у личне дохотке већ иста утрошити на менски, за потребе одмора: као и примедбу да уз широко консултовање радника утврдити политику утрошка ових средстава.

Магнохром: 1% За рекреативни центар

Синдикални функционери Магнохрома су нам рекли да је већ било неких разговора на ову тему, али да ће се коначна одлука донети до краја месеца.

Ми смо свакако за удруживање средстава и има чак идеја да уместо 1,5% то повећамо на 2% додатним средствима из фонда заједничке потрошње. Тек тако увећана средства можемо да делимо.

Један посто треба одвајати за изградњу рекреативног центра на Гочу, о коме

се тако много говори. И не само одвојити, већ одвајати више година како би се створило нешто збиља вредно и корисно. Онај други један посто намеравамо да оставимо корисницима, односно радницима за коришћење годишњег одмора.

Магнохром има своје одмаралиште у Сутомору, на Јадрану. Ми ћемо га и даље користити, а кориснике ћемо превозити нашим аутобусом, тако да са те стране нема никаквих проблема и тиме се фонд саобраћајног доприноса не би кршио.

Електрокомбинат: Интервенција Синдиката је логична

Наша радна организација још није усвојила дефинитивни став како и ушта употребити средства саобраћајног доприноса која ће и убудуће бити улагивана, али ће радне организације односно њени чланови сами одлучивати ушта уложити све то.

На бази примедба и акција Синдиката ми смо за удруживање средстава, јер сматрамо да је идеја вредна пажње и треба је свакако прихватити. Остаје да се читава акција и замисао до број објасни како би се створило убеђење да је удруживање логично и нужно.

Да дефинишемо: удруживање средстава је нужно. Само, питање је колико се може и шта се створити по линији за одмор. Предвиђени референдум треба да покаже сву озбиљност акције и

ствара идеалну ситуацију и омогућава да колектив од 2.500 радника дође до објеката за рекреацију.

Како поставити читаву ствар?

За ову годину Фабрика на гона планира да се «укључи» у рекреативни центар Врњачке Бање, односно РОПСС-а. То би био најлакши пут да се дође до објеката у којима би се наши радници одмарали и лечили. А није лоше ићи и на олуцију куповине неколико вила, што значи створити сопствене објекте који би касније могли да замењујемо са другим радним организацијама које имају објекте релативно на мору или Охридском језеру. Не треба изгубити из вида да скоро сваки трећи члан нашег колектива тражи Врњачку Бању као лечилиште за стомачна обољења (чираши) и да то треба уважавати и тако се оријентисати.

Инг. Александар Васиљевић, архитект: ГОЧ — НАЦИОНАЛНИ ПАРК

— Тешко је у једном захвату рећи шта је све Гоч и шта он може да пружи. Ово посебно сада када се преплићу интереси и жеље и комбинације које су у доброј мери неусклађене са оним шта урбанистичке концепције захтевају и данас и у будућности.

Гоч је парцијално развијен. То је самим тим и ос-

када се будемо устанали и обезбедили сопствене објекте, онда можемо да «дамо свој допринос» изградњи рекреативног центра на Гочу.

Значи, ми смо за две ствари: Врњачка Бања — јер је то лечилиште које нам је преко потребно. Нужно је да имамо сопствене објекте. То лечилиште и није далеко, путни трошкови нису скупи, тим пре, што имамо свој аутобус;

Гоч — као рекреативни центар у који би и Фабрика вагона требало да инвестира извесна средства. Само добром и организованом акцијом и тумачењима могуће је успети у акцији која је већ покренула и раднике и радне организације на дискусију.

За акцију коју Синдикат спроводи потребно је више публикација, идејних пројеката и других средстава обавештавања и позивања како би наши радни људи видели шта се хоће.

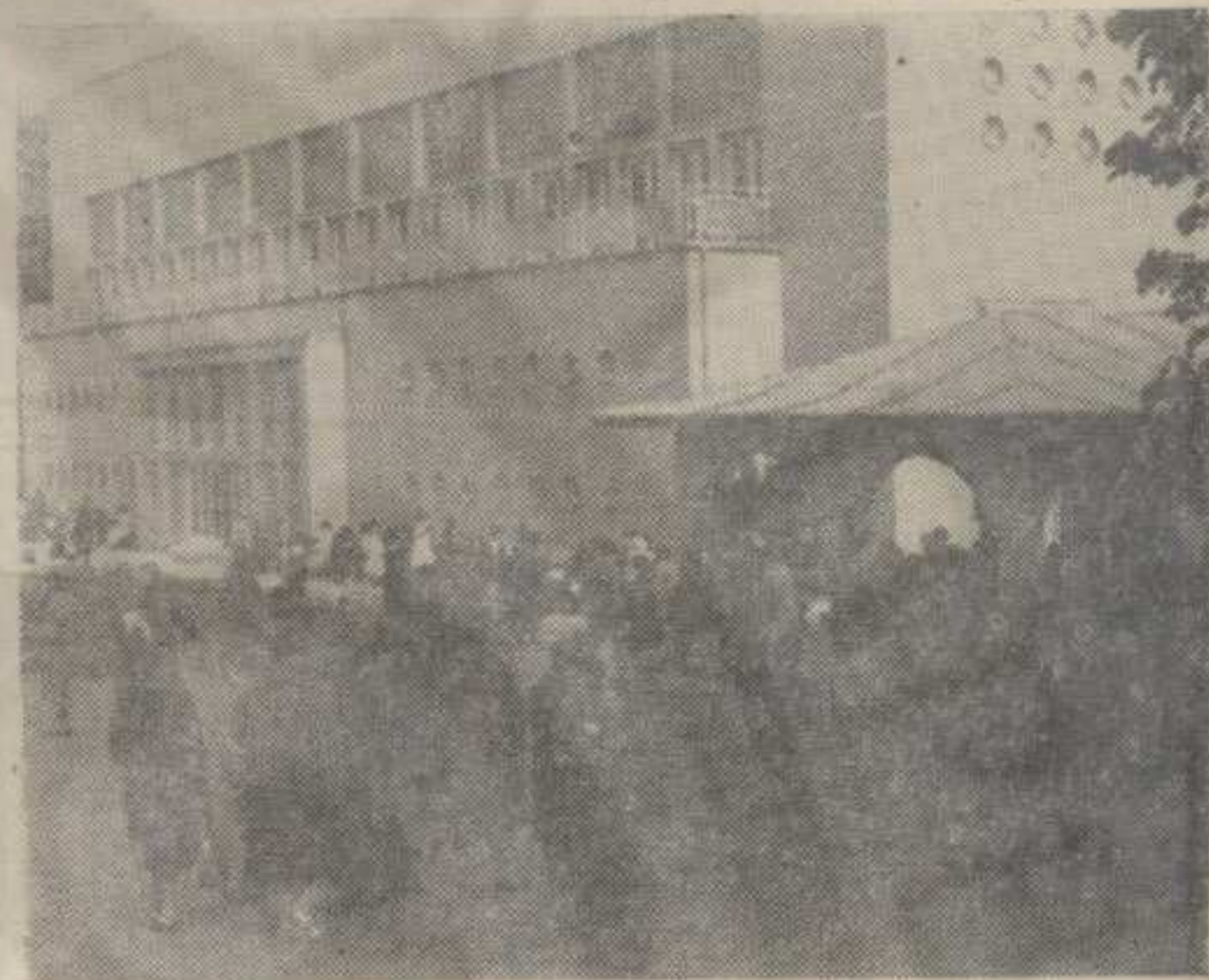
када се рашчисти са концепцијом шта је Гоч и какав план усвојити, тек онда могу да се планирају и средства за његову изградњу. Оно са чим би у овом тренутку могли да располажемо, било би више него недовољно за било какве акције.

Мора се посебно истаћи: Гоч би требало да постане национални парк-подручје где би свака делатност везана за некакве комерцијалне ефекте морала да отпадне.

А то значи?

— То значи: центар за рекреацију, одмор, забаву, здравство (изградња санаторијума) и за спорт уз лов и риболов. Наравно, Гоч је изванредан и за индивидуалну и колективну изградњу вила и кампова и за подизање центра за зимске спортове, зашта треба користити тз. Велике ливаде.

Осим тога, не треба изгубити никако из вида да је урбанистичка разрада Гоча доживела озбиљне дискусије у највишим академским круговима и да је то планирања која се самим тим не би смела да упропаштију било каквим импровизованим и нестручним изградњама.

Врњачка Бања — о нозонасталој ситуацији овде се такође много размисља

Гоч треба третирати и са мим тим и разрађивати и као историјско подручје. Од Партизанских колиба треба урбанистичким захватом створити споменик или још боље споменик-парк.

Е, као такав (схваћен и усвојен, па природно и пре дивљен да се реализује) Гоч може да добије свој национални значај.

Гро радова и интервенција све једно када са њима почети, треба ставити у језеро, уз леву и десну обалу, затим дубоко уз планинске потоке (најидеалније место за подизање објеката) све до постојећег платоа код планинарског дома где у ствари треба да се налазе спортски терени.

Да би се било шта могло да реализује, онако како је то замисљено обликовано у плановима и макетама, тре-

Већ сад је извесно да ће се овакве слике виђати на Гочу

Одмаралишта попут овог у Брусу добро ће се помучити да би и убудуће имала добру посету

зрелост у једном подухвату који има велику друштвену улогу.

Фабрика вагона: Интерес колектива је најважнији

Фабрички синдикат је да се заштите интереси колектива и његових чланова. Нова настала околности (укида-

нова за дискусије шта и како са овом прекрасном планином.

Гоч треба изграђивати у центар за рекреацију, здравство, лов, као Републички центар. Једино под тим условима оправдана је целосходност урбанистичко-пројектантске интервенције. Тек

ПРЕТПЛАТИТЕ СЕ НА ВАШ ЛИСТ ИБАРСКЕ НОВОСТИ

Д. Борвенић